

TORPEDAVO NACIU KARO LAIVA "TIRPITZ"

PENKIAS DIENAS EJO MUŠIAI TARP KANVOJAUS IR NACIU KARO JĖGŲ

Nuskandinom 25 laivus su karo medžiaga, sako naciai; neteisybė, tvirtina britai

LONDONAS, rugs. 21 d. — Didelis sąjungininkų karo medžiagos kanvojus prasimušė pro vokiečių blokadą ir nuvežė didelius kiekius karo medžiagos į šiaurinės Rusijos uostus, oficialiai paskelbė britų valdžios atstovai.

Šiaurės vandenyse sąjungininkų kanvojų puolė vokiečių submarinai, paviršiaus laivai ir aviacija. Kovos tarp kanvojaus ir vokiečių karo jėgų prasidėjo rugsėjo 13 dieną ir tęsėsi iki praėto penktadienio.

Vokiečiai kelis kartus puolė kanvojų, bet, palyginus, nuostolių padarė labai mažai. Dideli karo medžiagos kiekiai pasiekė sovietų uostus ir rusai galės naujai atvežtus ginklus naudoti kovoms prieš nacių.

Galingas vokiečių karo laivas "Tirpitz" išplaukė iš savo slėpynės ir bandė pulti sąjungininkų kanvojų, bet jis netrukus vėl sugrįžo į savo bazę Trondheim. Šiame Norvegijos uoste "Tirpitz" jaučiasi saugus, nes jį gina uosto patrankos.

Tvirinama, kad vienas britų submarinas paleido kelias torpedas į "Tirpitz" ir sunkiai jį sužeidė. Vokiečiai pamatė, kad šis nacių karo laivas gali dar daugiau nukentėti, todėl ir įs-

kė laivui grįžti atgal uostan. Britų admiraltetas oficialiai nepatvirtino žinių apie "Tirpitz" torpedavimą.

BERLYNAS, Vokietija, rugs. 21 d. — Vokiečių karo jėgos nuskandino 35 sąjungininkų laivus, kurie bandė prasiveržti į šiaurės Rusijos uostus, skelbia vokiečių štabas. Sąjungininkams padaryti dideli nuostoliai, nes iš 45 laivų, buvo nuskandinti 25.

Kiek vėliau vokiečiai vėl paskelbė, kad jiems pavyko nuskandinti dar tris laivus, kurie lydėjo sąjungininkų kanvojų. Vokiečių radijas sako, jog tai didžiausias ašies laimėjimas šiaurės vandenyse.

LONDONAS, rugs. 21 d. — Britų valdžia oficialiai paneigė vokiečių skelbtas žinias apie kanvojaus laivų skandinimus. Vokiečiai negali paskelbti Stalingrado laimėjimo, todėl jie išgalvoja "laimėjimus" šiaurės juroje, kurie yra išmislyti vidaus propagandos reikalams, pareiškė britų valdžios atstovai.

Sąjungininkų kanvojus turėjo nuostolių, bet ne tokių didelių kaip naciai skelbia. Kanvojų gynė galingi karo laivai.

VOKIEČIAI ATGABENO SAVO STIPRIAS PATRANKAS STALINGRADUI GRIAUTI

Willkie tvirtina, kad rusai nepatenkinti sąjungininkais, nori daugiau paramos

MASKVA, Rusija, rugs. 21 d. — Vokiečiai nepajėgė paimti Stalingradą su tankais ir aviacija, tai dabar atgabeno galingas savo patrankas, skelbia sovietų spauda.

Tolumoje pastatytos nacių patrankos apšaudė miestą tokiomis stipriais šoviniais, kad net visi miesto pastatai dreba.

Galingi nacių šoviniai išmušė dideles duobes miesto gatvėse ir aikštėse. Stalingrado gatvėse kovos tebeina.

Vokiečiai turi didelį nuostolių

MASKVA, Rusija, rugs. 21 d. — Stalingrado gatvėse eina tankų, granatų ir kulkosvaizdžių kovos. Rusams pavyko išmušti vokiečius iš kelių gatvių.

Vokiečiai turi labai didelių nuostolių, nes siūnčia kareivius be jokios atdaros. Vokiečių karo vadovybė visai nesirūpina savo sužeistaisiais.

Vokiečiai pajėgė vienur ir kitur pasistumti kelis žingsnius pirmyn, bet už laimėjimus brangiai moka.

Vokiečiai laimi Kaukazo fronte

BERLYNAS, Vokietija, rugs. 21 d. — Vokiečiams pavyko

pralaužti sovietų frontas Kaukazo ruože ir priartėti prie Grozny žibalo versmų, skelbia vokiečių štabas.

Vokiečių kariuomenė paėmė Tereką ir Vladimirovką, Tereko upės pakraščiuose stovintius rusų miestus.

Stalingrado fronte visą laiką smarkiai lija.

Willkie tikisi pamatyti Staliną

MASKVA, Rusija, rugs. 21 d. — Willkie pareiškė laikraščiuose, kad jis šiomis dienomis tikisi pasimatyti su Stalinu ir įteikti jam prezidento Rooseveltui laišką.

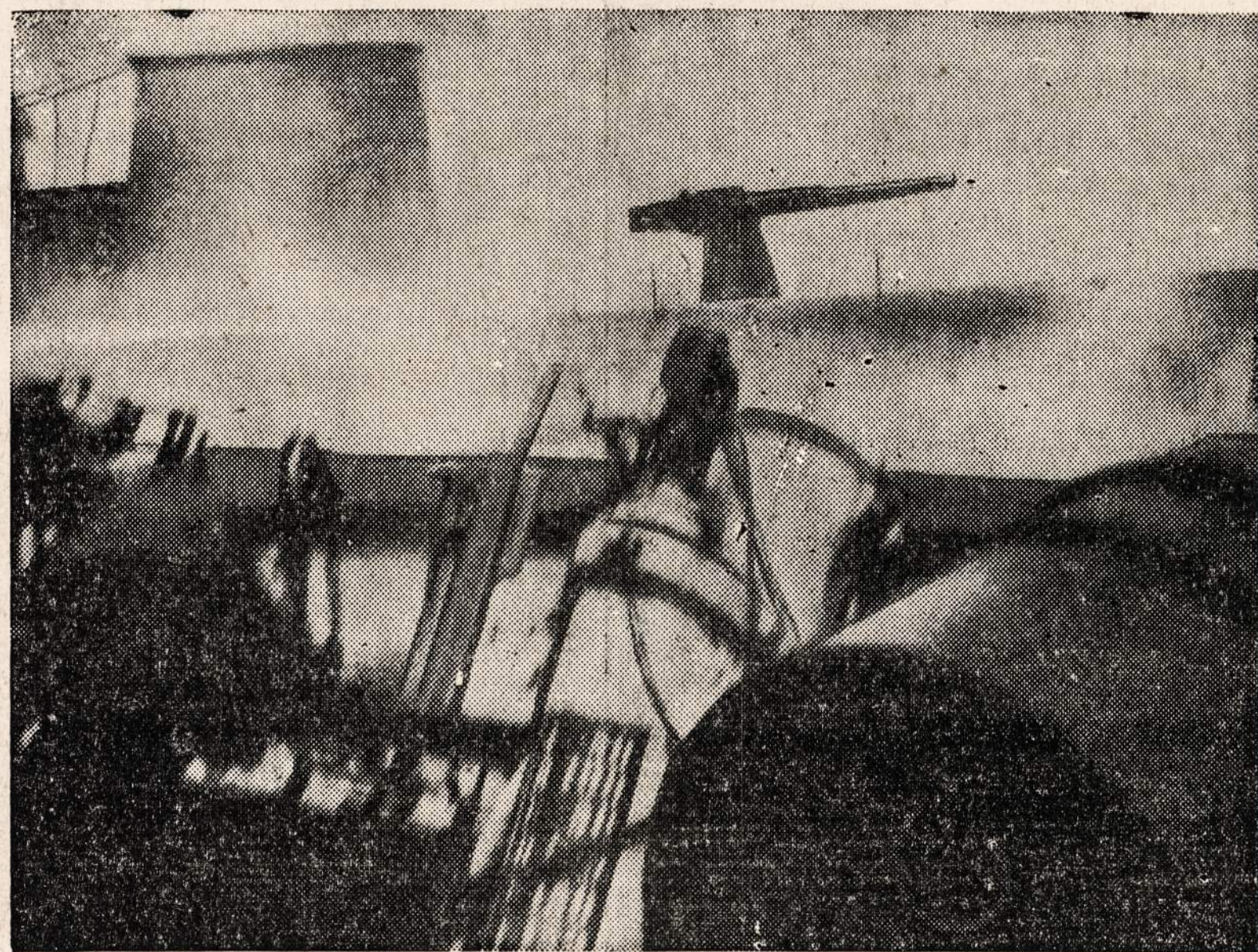
Willkie turėjo progos kalbėtis su Rusijos gyventojais ir daugelis jų reiskia nepasitenkinimą sąjungininkais.

Rusai dėkingi už teikiama paramą, sako Willkie, bet jie mano, kad sąjungininkai galėtų daugiau padėti rusams kovoje prieš nacių.

Paryžiuje vokiečiai areštavo labai daug įtariamų prancuzų. Tapo užmušti du gestapo agentai.

7 Amerikos lėktuvai Anglijoj pripažinti geriausiais kovos lėktuvais.

Sunaikintas nacių submarinas

Nacių submarinas, kurį Kanados karo laivas (naikintuvas "Assiniboine") sudarė. Vieni submarino igulos nariai buvo suimt., o kiti žuvo.

PREZIDENTAS PRAŠO 2 3/4 BILIJONO DOLERIŲ LAIVYNO REIKALAMS

Amerikiečiai privalės daryti didesnius pasiaukojimus, tvirtina Donald Nelson

WASHINGTON, D. C., rugs. 21 d. — Prezidentas Rooseveltas šiandien pasiuntė kongresui raštą, kuriame prašo paskirti laivyno reikalams 2,731,154,307 dolerius.

Iš šios sumos šimtą milijonų dolerių skirs prekybos laivams ginkluoti.

Didžiausia pinigų suma bus skiriama aeronautikos reikalams. Rengiasi pirkti daug helijaus.

Nelson kalba karo reikalais

KANSAS CITY, rugs. 21 d. — Ateityje amerikiečiai privalės daryti didesnius pasiaukojimus, negu iki šiam metui padarė britai, šiandien pasakė Donald Nelson Legijonierių suvažiavime.

Amerikiečiai turės pakankamai maisto visą karo metą, bet privalės atsakyti nuo daugelio kitų patogumų, sako Nelson.

Ateinančiais metais visi gyventojai pradės jausti trūkumus.

Arnold kaltina James Petrillo

WASHINGTON, D. C., rugs. 21 d. — Valstybės gynyboje padėjėjas Thurman Arnold šiandien pareiškė senato komitetui, kad James Petrillo paskelbtas uždraudimas muzikos srityje nusižengia įstatymams.

Arnold įtaria Petrillo susitarus su didelėmis žinių perdavimo bendrovėmis dėl muzikos suvaržymų.

ORAS

Šiltesnis, li. Saulė teka — 6:38; leidžiasi — 6:49.

Maisto kainos pakils 40%

Maisto kainos pakils 40%

WASHINGTON, D. C., rugs. 21 d. — Jeigu maisto kainos kils, kaip jos kyla nuo praėjusio pavasario, tai per metus jos pakils 40%, šiandien patyrė senato komitetas.

Nuo 1939 rugpjūčio mėnesio iki šiam metui žemės ūkio produktai pakilo 85%.

Senatoriai skuba praveisti įstatymą, kuris įgalios prezidentą sureguliuoti kainas. Kongrese kasdien reiškiami didesnė opozicija fermerių blokui.

Europoj neapykanta prieš nacių auga

BERNAS, šveicarija, rugs. 21 d. — Neapykanta prieš nacių auga ne tikai visoje Europoje, bet ir pačioje Vokietijoje, tvirtina patyrę stebėtojai.

Frankfurte vokiečiai neseniai sušaudė 7 asmenis. Oficialiai

Vėliausios Naujienos

- Wendell Willkie kalbėjosi su Molotovu. Amerikos ambasadorius dalyvavo vakar dienos pasikalbėjime.
- Raone Waring iš Memphis tapo išrinktas Amerikos Legijono komandierius.
- Sovietų kariuomenė ir toliau gina Stalingradą. Nacių gen. von Bock siūnčia naujus batalijonus, kuriuos rusai naikina. Rusai išvežė moteris iš miesto.
- Senatas nutarė leisti prezidentui Rooseveltui numušti algas, jeigu jos didesnės negu 5,000 dolerių.
- Nuo karo pradžios Europoje vokiečiai sušaudė 207,373 asmenis.
- Italijos kunigaikštis Edmondo di Rabilanti prisipažino šnipinėjęs "ašies" valstybėms. Brazilijos policija jį areštavo.
- Chicagoje savo bute tapo nužudytas inžinierius Gustav Rodomsky.

Bulgarų kareiviai malsina jugoslavus

ANKARA, Turkija, rugs. 21 d. — Jugoslaviai patyrė, kad Bulgarijos valdžia pasiuntė du naujas divizijas nepatenkintiems jugoslavams malsinti.

Skopje miestelyje jugoslaviai bandė nužudyti Bulgarijos vidaus reikalų ministrą Gabrovskį.

Jugoslavijos partizanai dviejose vietose perkirto Fiumes ir Zagrebo geležinkelį.

Vokiečiai gamina naujus orlaivius

LONDONAS, rugs. 21 d. — Britai patyrė, kad vokiečiai jau gamina dideliais kiekiais naujus keturių modelių orlaivius.

Vokiečiai pradėjo gaminti modernišką naikintuvą, kuris jau pasirodė keliuose frontuose.

Gamina stratosferinį lėktuvą, kuris gali pakilti 40,000 pėdų ir Heinkel 177, kuris panašus į skraidomas tvirtoves.

Suomiai tvirtina, kad rusai jiems nepasiūlė jokių taikos sąlygų; jie taip pat nesiūdo kreipė dėl separatinės taikos.

SALOMONŲ SALŲ SRITY AMERIKIEČIAI LAUKIA STIPRAUS JAPONŲ PUOLIMO

Sąjungininkų aviacija bombardavo japonų laivyno bazes Lae, Buna ir Buka srityse

WASHINGTON, D. C., rugs. 21 d. — Salomonų salose iškeltos J.A.Valstybių karo jėgos laukia stipraus japonų puolimo. Japonai sukoncestravo galingas karo jėgas ir manoma, kad netrukus turės įvykti sprendžiamas mušis dėl Salomonų salų.

Praeitą savaitę japonai pasiuntė galingus karo laivus į Salomonų sritį, bet Amerikos aviacija privertė šiuos laivus pasitraukti. Patirta, kad japonai sutraukė dar daugiau karo laivų ir rengiasi spręsti kovai.

Tulagi sritin atplaukė japonų karo laivai buvo priversti bėgti, bet jie pasitraukė tik į Truk salą. Manoma, kad Amerikos lėktuvai užpuolė japonų karo laivus, kai šie laukė atplaukiančių transporto laivų su kareiviais ir karo medžiaga.

Guadalcanal ir Tulagi salose Amerikos karo jėgos tapo sustiprintos.

Amerikiečiai atydžiai seka japonų karo laivų judėjimą. Manoma, kad amerikiečiai pajėgs atmušti stipriausius japonų karo laivus ir apginti jau paimtas pozicijas.

Guadalcanal saloje amerikiečiai išvalė užsilikusius japonus.

Sąjungininkai seka japonų laivus

Australija, rugs. 21 d. — Šiandien sąjungininkų aviacija labai smarkiai bombardavo Lae, Buna ir Buka sritis.

Japonai sutraukė į šias sritis daug laivų ir kariuomenės. Sąjungininkų aviacija atydžiai seka japonų karo laivų judėjimą ir bombarduoja priešą.

Naujos Gvinėjos uostose amerikiečiai padegė penkis japonų baržas, kurios atplaukė į uostus su ginklais.

Berlyno radijas puola Švediją

NEW YORK, N. Y., rugs. 21 d. — Stockholmo savivaldybės rinkimų proga Berlyno radijas labai smarkiai puola Švediją.

Iš 100 vietų, komunistai laimėjo 9, bet naciai naudoja šią progą demokratiškai Švedijai pulti. Socialdemokratai gavo 49 vietas sostinės savivaldybėje.

Švedijos valdžia pravedė manevrus. Vokiečiai nepatenkinti, nes atrodo, kad švedai ruošiasi nuo nacių gintis.

Meksika panaikino karių palydoves

MEKSIKA, sostinė, rugs. 21 d. — Meksikos valdžia uždraudė moterims lydėti kareivius.

Iki šiam metui vedusių kareivių žmonos lydėjo kariuomenės batalijonus ir vadinosi "soldaderas". Praeitą savaitę šios moterys kartu su kareiviais eidavo ir į mūšį.

Naujas dekretas uždraudė moterims lydėti kariuomenės batalijonus net ir tuo atveju, jeigu bus einama muštin.

CUNKING, Kinija, rugs. 21 d. — Paskutinių dviejų mėnesių laikotarpyje Kinijoje amerikiečiai numušė 58 japonų lakunus.

Amerikiečiai neteko penkių lakunų. Šias žinias paskelbė gen. Stilwell štabas.

Amerikos lėktuvai padarė japonams didelių nuostolių.

Sąjungininkai seka japonų laivus

Australija, rugs. 21 d. — Šiandien sąjungininkų aviacija labai smarkiai bombardavo Lae, Buna ir Buka sritis.

Japonai sutraukė į šias sritis daug laivų ir kariuomenės. Sąjungininkų aviacija atydžiai seka japonų karo laivų judėjimą ir bombarduoja priešą.

Naujos Gvinėjos uostose amerikiečiai padegė penkis japonų baržas, kurios atplaukė į uostus su ginklais.

Žuvo galingas Kanados destroyeris

OTTAWA, Kanada, rugs. 21 d. — Kanados destroyeris "Ottawa" buvo prieš torpeduotas ir nuskandintas, šiandien paskelbė Kanados laivyno ministras Angus Macdonald.

Kartu su laivu žuvo laivo kapitonas ir 111 laivo įgulos. Nelaimėje žuvo keturi laivo karininkai.

Praeitą savaitę žuvo Kanados pakraščio sargybinis laivas "Raccoon". Šioje nelaimėje gyvybės neteko 32 jurininkai.

Karo sekretoriui Stimson vakar suėjo 75 metai.

Sugrįžusieji lakunai matė, kad Miunchenas visiškai sugriautas, karo pramonei padaryti dideli nuostoliai.

Naujienų Raštinės VALANDOS

kasdien nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro
ŠEŠTADIENIAIS tikrai iki 4 val. popiet.
SEKMADIENIAIS bus uždaryta.
"Naujienų" Adm.
Apgarsinimus telefonu CANAL 8500
galit priduoti sekmdieniais po 4 val. popiet.

Chicago Lithuanian Society

CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJA

Pašalpos Ligoje, Pomirtinių ir Kultūros Draugija.
Draugijos Ofisas, 1739 So. Halsted Street. Telefonas Canal 0117

VALDYBA:

K. KAIRIS, prezidentas	K. AUGUSTAS, išdėininkas
P. J. RIDIKAS, vice-prezidentas	K. P. DEVEIKIS, trustisas
V. MANKUS, sekretorius	P. MILŠEVICIUS, trustisas
P. MILLER, finansų sekretorius.	

DR. MONTVIDAS, Dr.-jos Daktaras, K. GUGIS, Dr.-jos Advokatas

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS PASTOGĖS

Nelaimingi atsitikimai

Kai japonai iš pasaly užpuolė Pearl Harbor, tai jų numestos bombos užmušė apie 2,600 žmonių.

Tomis masinėmis žudynėmis visi Amerikos žmonės buvo sukręsti ir sujaudinti. Tačiau visai nedidelis skaičius kreipia bet kokį dėmesį į civilių gyventojų žudynes, kurios eina be paliovos. Ir tenka pasakyti, jog tos civilių gyventojų žudynės yra daug didesnės ir daug praštingesnės.

Apskaičiuojama, kad kiekvienais metais dėl nelaimingų atsitikimų nustoama 40,000,000 darbo dienų. Vadinasi, nustoama tiek darbo vaisių, kiek 1,000,000 darbininkų galėtų padaryti per 40 dienų.

Siais laikais, kada kiekviena darbo jėga karo pramonėje yra nepaprastai reikalinga, tokio didelio skaičiaus darbininkų atitraukimas nuo darbo yra labai žalingas. Juo labiau tai didelis nuostolis kraštui dar ir dėl to, jog dažniausiai susižeidžia tie, kurie dirba prie įvairių mašinų. Kitais žodžiais sakant, labiausiai pramonei reikalingi žmonės.

Pernai prie darbo buvo užmušta 18,000 darbininkų, o sunkiai sužeistų skaičius (to-

ANTHONY B. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 S. Western Ave.   1410 S. 50th Ave.
Telefonas   Cicero, Illinois
GROVEHILL 0142   Telefonas CICERO 2109

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Tel. YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue
Telefonas LAFAYETTE 0727

Dykai KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE

Klauskite mūsų radio programos pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais nuo 8-11 stoties WGES (3390 kilo.) Su POVILU SALTIMERU

Laidotuvių Direktoriai

NARIAI

Chicago, Cicero Lietuvių Direktorių Asociacijos

Ambulance Patarnavimas Dieną ir Naktį

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

MAŽEIKA   EVANAUSKAS

3319 LITUANICA AVENUE   Phones YARDS 1138-1139

LACHAWICZ IR SUNUS

SKYRIUS 42-44 EAST 108th STREET   Tel. PULLMAN 1270
2314 WEST 23rd PLACE   Phone CANAL 2515

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVENUE   Phone PULLMAN 9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE   Phone YARDS 4908

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.   Phone LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET   710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP

1646 WEST 46th STREET   Phone YARDS 0781

* DŽIAUKIS PASAULIO EKSTRA GERUMU "DVIGUBAI TURTINGU" HIGHBALL *

* JI "DVIGUBAI TURTINGA" *

Cream of Kentucky PASAULY LABIAUSIA PARDUODAMA STRAIGHT BOURBON DEGTINĖ

Kentucky Straight Bourbon Whiskey • 86 Proof • The Stag-Finch Distillers Corp., N.Y.C.

kių, kurie pasveikę darbu jau t. t.), tai kai kuriose dirbtuvėse nebetiko) siekė 90,000.

Nelaimingų atsitikimų skaičius už dirbtuvų ribų buvo dar didesnis. Sakysime, vien tik automobilių nelaimėse buvo užmušta arti 40,000 žmonių, o lengviau ar sunkiau sužeistų maždaug 1,000,000.

New England Telephone ir Telegraph kompanijos medikalis direktorius savo pranešime "Sveikatingumas pramonėje ir karas" sako, jog karo pramonėje būtų galima žymiai sumažinti darbo valandas, jei sumažintų nelaimingų atsitikimai.

Kadangi pradeda pasireikšti didelis kvalifikuotų darbininkų trūkumas (truksta įvairios rūšies mechanikų, mašinistų ir

MADOS

No. 4219 — Praktiška suknelė — Sukirtos mios 34, 36, 38, 40, 42, 44 ir 46.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžio numerį pažymėti miera ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiųsti pinigų arba pašto ženkleliais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept. 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Cia įdedu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No. ....

Mieros ..... per krutinę

(Vardas ir pavardė) _____

(Adresas) _____

(Miestas ir valstija) _____

Nelaimingi atsitikimai, apie kuriuos čia plačiai kalbėjome, skaudžiai palietė ir mūsų draugiją.

Draugijos narių sergančiųjų tarpe nemaža nuosimti sudaro tie, kurie buvo sužeisti dirbtuvėse ar kitur. Kai kuriais mėnesiais sužeistųjų skaičius ligonių tarpe buvo itin aukštas. Tai tokie faktai.

Kadangi nelaimingi atsitikimai visai Amerikai suaro rimtą problemą, tai yra dedamos visos pastangos nelaimių skaičių kiek galima labiau sumažinti. Prezidentas Rooseveltas ragina visus gyventojus su nelaimingais atsitikimais kovoti.

Ir reikia pasakyti, jog kova galėtų būti gana sėkminga, jei žmonės būtų labiau išjudinti ir suprastų, kad nelaimingi atsitikimai daugiausia įvyksta dėl apslėidimo, nepaisymo ir neapdairumo.

Atsargumas dažnai žmogų gali nuo didelės nelaimės apsaugoti. Todėl pravartu visiems daugiau dėmesio į atsargumą kreipti. Tai išeis ir jums į sveikatą, ir kitiems iš to bus nauda.

JAU DIEDUKAS

Mūsų draugijos pirmininkas, K. Kairis, jau diedukas. Pereitos savaitės pradžioje ponai Pranaičiai iš Waukegano susilaukė dukters.

P-ia Anne Pranaičienė yra Kairio duktė.

Abu Pranaičiai yra Chicago's Lietuvių Draugijos nariai.

Ieško Namų Vaikams

Chicago's Miesto Vaikų Biuras ieško namų vaikams pas privačias šeimas auklėti.

Kai kurie tų vaikų neturi tėvų. Kai kurie yra dar tik kūdikiai. Kiti vėl sveiksta ir reikalingi ypatingos globos.

Visi šie vaikai nėra priėmiami. Už jų laikymą mokama. Draubžiai, daktaro ir dantų priežiūra taipgi suteikiama. Po to, kai vaikai įteikiami kuriai šeimai, Vaikų Biuro prižiūrėtojai atlanko namus ir teikia priėmėjams patarimų, kaip globoti vaikus.

Jeigu tamstos, tamstų giminių ar draugai, arba kaimynai turit vietos savo namuose vaikams ir jeigu norėtumėt vaikus globoti, tai susiznokite su Vaikų Biuru Chicagoje, 505 East 50th Place, telefonas BOULEVARD 2711. Biuro darbuotojai mielai noru suteiks daugiau informacijų.

Mieste yra daug vaikų, kuriems reikia namų. Kas turite jiems vietos, atsiliepkite. Kaip minėta, jų užlaikymas yra apmokamas.

Mažai Žmonių Keis Butus

Spalių mėnesis budavo iki šiol vienas iš gausių butų keitimo mėnesių. Tačiau numatoma, kad šmet spalių mėnesį bus palyginti mažai butų pakeitimų.

KODĖL KENTĖTI DĖL KOJŲ

D-RO Blaszczyński Gyduolis gaunamos vaistinės, pagelbės Jums! BOROCYL Mittelai nuo niežėjimo, perdidelio prakaitavimo, prasto kvapnio ir užkrėtimo odos, išsukiančios atletų kojų. BOROCYL skystis lengvoms žaizdoms, nuo perstėjimo, nudegimo, susižeidimų ir visokių odos ligų.

Tel. BRUNS. 7209

BOROCYL CO., 1200 N. Ashland Av.

VIENA IŠ STIPRIAUSIŲ AMERIKOJE

Taupykit apsaugotojį istaigoj, kad užtikrinti savo ateitį. Apart apdraudos mes turime didžiausią atsargos fondą visoj Illinois valstijoje.

Dožad paskolas už 4½% ir aukščiau.

Chartered and Supervised by U. S. Government. Member of Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
Justin Mackiewicz, Pres. and Mgr.
4192 ARCHER AVENUE   Tel. VIRGINIA 1141
Daily 9 A. M. to 4 P. M. Wed. 9 A. M. to 12 noon. Sat. 9 to 8 P. M.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS

Mano 20 metų praktikas jus garantavimas

Optometrical Akijų Specialistas

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo nervotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengta teisinga akinius. Visuose atsitikuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkrepiama į mokyklos vaikus.

Kreivuos akys atitaisomos.

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. vak. Serdomis nuo pietų, o Nedėlio pagal sutartį.

Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirma.

4712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel. Yards 1829

Pritaiko Akinius. Kreivias Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED ST. Kampos 34th St.

Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Serdoj ir Nedėlio pagal sutartį.

DR. KARL NURKAT (NURKAITIS)

Pritaiko atsakomink akinius už prieinamą kainą ir ant lengvų išmokėjimų.

3241 S. Halsted Street
PHONE CALUMET 4591
RAKANDŲ KRAUTUVE

ADVOKATAI

K. P. GUGIS

ADVOKATAS

Miesto ofisas: 127 N. DEARBORN STREET Kambarys 1431-1434. Telefonas CENTRAL 4411-2

Namu ofisas: 3323 SO. HALSTED STREET Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30

Telefonas YARDS 0818

K. etvirtadieniais ir Sekmdieniais — pagal sutartį.

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

7 So. Dearborn St. Room 1230 Ofiso Tel. CENTRAL 1824 Valandos: 9 ryto iki 4 popiet

WHITNEY TARUTIS

ADVOKATAS

3133 SO. HALSTED STREET Tel. CALUMET 6877. Val. nuo 1:00 popiet iki 8 v. vak 134 N. LA SALLE STREET Room 2014 Tel. STATE 7572 Val. nuo 9:00 iki 11:00 ryto.

KITATAUČIAI

DR. HERZMAN IŠ RUSIJOS

Gerali lietuviams žinomas per 39 metus kaip patyręs gydytojas chirurgas ir akušeris.

Gydo staigias ir chroniškas ligas vyru ir moterų ir vaikų pagal naujausius metodus. X-Ray ir kitokius elektruos prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija 1021 W. 18th St. netoli Morgan St Valandos nuo 10-12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną dieną, išskiriant šeštadienio vakaro ir nedėliomis.

Tel. CANAL 3110

Rezidencijos telefonas: Superior 9454 ar CENTRAL 7464

Dr. Charles Segal

OFISAS: 4729 So. Ashland Ave. — 2 ros lubos — CHICAGO, ILLINOIS

Ofiso Valandos: Nuo 10-12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai diena.

Phone MIDWAY 2880

Telefonas YARDS 0994

Dr. Maurice Kahn

4631 SOUTH ASHLAND AVE. Ofiso valandos: Nuo 10 iki 12 diena. 2 iki 3 popiet 7 iki 8 val. Ned. nuo 10 iki 12. Rez. Telefonas KENWOOD 4300

For VICTORY

BUY UNITED STATES DEFENSE BONDS STAMPS

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI

Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

Phone CANAL 6122

Dr. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1-3 ir 7-8 Serdomis ir Nedėlio pagal sutartį. Rez. 3241 W. 66th PLACE Phone REPUBLIC 7868

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036

Rezidencijos Telefonas: BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso Valandos: nuo 1-3 ir nuo 6-8:30 val. vakaro Trečdieniais pagal sutartį.

Dr. F. Pulsucki Le Van

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos kasdien 2-4 ir 7-9 vak. Ketvirtadieniais tik pagal sutartį.

1957 W. Garfield Blvd. Cor. Damen. HEMLOCK 6899

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg. 2400 WEST MADISON STREET Val. 1 iki 3 popiet, 6 iki 8 vak. Telefonas SEELEY 7330 Namų telefonas BRUNSWICK 0597

DR. S. NAIKELIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas ir Rezidencija 3343 S. Halsted St. Tel. LAFAYETTE 7020 Val. 2-4 popiet, 7-8:30 vak. Sekmdienį pagal sutartį.

Telefonas: YARDS 3146

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PRITAIKO

744 W. 35th Street

Valandos: 11-12; 2-4 ir 6:30-8:30 Pirmadieniais tik nuo 2-4. Sventadieniais: 11-12.

DR. STRIKOLIS

Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE. Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėlio pagal susitarimą. Ofiso Tel.: YARDS 4787 Namų Tel.: PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street Telefonas YARDS 2246 Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro Serdoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS NAUJOJE VIETOJE

2403 West 63rd St. VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-9 vakaro, trečdieniais ir sekmdieniais pagal susitarimą. Telefonas HEMLOCK 7899 Namų tel. RADCLIFFE 7885

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

Dr. P. J. BARTKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1913 So. Halsted St. Phone CANAL 4796 Val. nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 9 vak. Tel. Hemlock 5849

Dr. Peter T. Brazis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6757 S. Western Ave. VALANDOS: 1 iki 3 ir nuo 7 iki 9.

DR. A. JENKINS

(Lietuvis) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2500 West 63rd Street Ofiso valandos: nuo 1-4 ir nuo 7-9 vak. vakaro ir pagal sutartį Serdomis ir nedėl. pagal sutartį Ofiso Tel. PROSPECT 6737 Namų Tel. VIRGINIA 2421

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFayette 3210 Res. Tel. LAFayette 0094

Jeigu Neatsiliepiu — Saus KEDŽIE 2868

VALANDOS: Pirmad., Antrad. Ketvirt. 6-9 vak. Penktad., Šeštad. 8:30-9:30 vakaro Sekmdienį pagal susitarimą.

DR. MARGERIS

3325 So. Halsted St. Valandos: nuo 1 iki 3. ir nuo 6 iki 8. Sekmdieniais nuo 11 iki 12. Phone YARDS 7299

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY

KAS, KUR IR KAIP SIDABRAS

Sidabras per šimtmečius buvo vartojamas įvairiems gražios dalykams gaminti, o taip pat pinigų monetoms. Jo vertė priklauso nuo to, kad jis atrodo gražiai ir nebuvo linkęs jungtis su deguoniu, atseit, nerūdijo.

Sidabro vertė taip pat priklauso ir nuo to, kad, palyginti, nedaug jo tėra. O paprastai esti taip, kad ko mažai tėra, to vertė yra didelė, — ypačiai jei tas daiktas turi didelę paklausą.

Jau žiloje senovėje sidabras buvo naudojamas visokiems papuošimams gaminti. Tuo atžvilgiu pirmenybę jis užleisdavo tik auksui.

Kai auksas pasidarė mastas daiktų vertybei nustatyti, tai tokį pat vaidmenį pradėjo vaidinti ir sidabras.

Dar nelabai seniai Europoje ir kai kuriuose kituose kraštuose auksas buvo pinigų pagrindas. Vadinasi, tų valstybių leidžiami pinigai buvo auksu pagrįsti. Jei, tarsime, valstybė pa leidavo į apyvartą tam tikrą sumą banknotų, tai ji sudarydavo aukso rezervą, kuris budavo lyg ir išleistų banknotų įkaitas.

Santykį tarp aukso rezervo ir leidžiamų pinigų iš dalies galima paaiškinti visiems gerai žinama nekilnojamo turto transakcija. Pavyzdžiui, žmogus turi namą. Kadangi jam pinigai yra reikalingi, tai jis eina į finansinę įstaigą ir prašo paskolos. Finansinė įstaiga sutinka paskolą duoti, bet reikalauja įkaite. Kitaip sakant, reikalauja užstato, iš kurio, reikalui esant, būtų galima paskolą atsiimti.

Žmogus "užstato" savo namą ir gauna paskolą. Vadinasi, savo namui jis užitraukia morgičių.

Pinigai irgi budavo savo rūšies morgičius, už kurį atsakydavo aukso rezervas.

Taip budavo seniau, šiandien pinigai nebėra auksu pagrįsti, tačiau už išleistus pinigus valstybė atsako savo kitu turtu.

Bet pinigų vertė gali būti dvejojama, — vertė, kurią jis reprezentuoja (banknotas), ir vertė, kurią jis pats savaine sudaro (vertė to metalo, iš kurio pinigas padarytas).

Azijos kraštuose (Indijoje, Kinijoje ir kitur) labai yra praplėtinę sidabriniai pinigai, kurių vertė daugiausia priklauso nuo juose esamo sidabro kiekio.

Prieš kiek laiko Amerikos valdžia supirko nemažai sidabro už nustatytą kainą. Supirko daug daugiau, negu reikalinga sidabrinėms monetoms gaminti. Kaip apskaičiuojama, Amerikos valdžios sidabro ištekliai siekia 113,000 tonų.

Tie tukstančiai tonų sidabro randasi Palmer miestelyje, Mas-

guli be jokios naudos. O tuo tarpu sidabras galėtų labai daug naudoti atnešti.

Dalykas tokis, kad sidabras lengvai gali kitus metalus pavaduoti. Pavyzdžiui, jis gali pavaduoti ciną, tungsteną, nikelį, bismutą, varį ir t.t.

Kai kurie iš suminėtu metalų Amerikai dabartiniu laiku yra labai sunku gauti, kadangi japonai užgrobė tas vietas, kur jie iškasami. Tuo tarpu tie metalai yra būtina reikalingi karo pramonei.

Taigi, sidabras galėtų labai svarbiu vaidmeniu suvaidinti, pavaduodamas tuos kritiškus ir būtina karo pramonei reikalingus metalus.

Galėtų, bet...

Ir tas "bet" yra susijęs su labai nešvankia politika.

Herbert Bratter, buvęs izdo departamentu sidabro ekspertas, "The Christian Science Monitor" laikraštyje sako, jog "sidabro interesai" pasirūpino, kad sidabro rezervai būtų kiek galima mažiau naudojami.

Kai sidabro ištekliai be jokios naudos yra laikomi rūsiuose, tai sudaromas esti dirbtinis sidabro trūkumas, kad sidabro kasyklų operuotojams būtų daugiau pelno. Už sidabro unciją mokama iki 17 centų, kuomet valdžios žinioje esančio sidabro paliuosavimas galėtų tą kainą per pusę numušti.

Izdo sekretorius buvo pasiūlyęs sidabro išteklius paleisti į rinką. Bet čia jis susidūrė su didelėmis kliūtimis: vadinamųjų "sidabro valstijų" senatoriai, kaip sakoma, "pašaukė" jį ant kilimo ir "privertė" nuo to samanyti atsakyti. Ir taip jie pasielgė nežiurint to, kad dėl kritiškių metalų trūkumo karo gamybai tenka susidurti su labai dideliais keblumais!

"Sidabro bloko" senatorių numaldinimą Bratter vadina savotišku Miunchenu.

K. Auguras.

GARSUS MEDŽIAI

Beveik kiekvienas garsus žmogus, kiekviena garsi vieta ir daug istorinių įvykių yra surišti kaip nors su medžiais, sako knygutė — "Garsus Medžiai", neseniai Žemdirbystės Departamento išleista.

Apie šimtas medžių — tulpių medžių, "buckeye", skirpstai, riešutiniai medžiai, ažuolai, šilkmedžiai ir daugybė kitų šiandien neša vardą Jurgio Washingtono. Vienas iš garsiausių bedžių su pirmo prezidento vardu yra "Washington Elm" prie rytinių durų Jungt. Valstijų Sostinės Senato, Washington, D. C. "The Great Elm"

Tie tukstančiai tonų sidabro randasi Palmer miestelyje, Mas-

sachusetts valstijoje. Po šiuo mevardus filosofų, mokslininkų, rašytojų ir poetų. Stiprus ažuolas pasodintas Toulume Apskriatyje, Californijoje, ir užvardintas "Mark Twain Oak". Kitas ažuolas, pasodintas Oakland, Californijoje, yra "Jack London" medis.

Mūsų sostinėje, netoli New Academy of Science, auga šeši ažuolai su vardais Ralph Waldo Emerson, John Burroughs, John James Audubon, Harry D. Thoreau, John Muir ir Walt Whitman, ir Macon Georgia valstijoje, stovi "Lanier ažuolas" atminimui Sidney Lanier, pietinių valstijų poeto.

Bet yra ir keistų medžių.

Thomas Jeffersonas buvo gerai žinomas medžių mylėtojas ir medžių sodintojas. Yra daug "Lincoln medžių" įvairiose šalies dalyse. "General Grant Medžiai" buvo pasodinti jo garbėi, kada jis keliavo po Suv. Valstijas ir užsienį. Yra labai daug Theodore Roosevelt medžių.

Lafayette, labai mylimas šioje šalyje kaip draugas kolonijū ir naujos respublikos, turi daug medžių. Yra "Lafayette elm" ir "Lafayette Oak" Massachusetts, Connecticut ir New Yorko ir Pensilvanijos valstijose.

Beveik šimtas Amerikos medžių yra surišti su šios šalies istorijos pradžia. Pav. yra "Penn Treaty Elm" Kensington Philadelphijos dalyje. Jis pažyminti vieta, kur Penn baigė garsią sutartį su indijonais 1682 m.

Baisus vėjas 1856 m. nukirto "Charter Oak" Hartforde, kuriame kolonijū patriotai paslėpė chartę, kada gubernatorių Andros reikalavo, kad jam būtų tas dokumentas atiduotas 1687 m. Kėdė padaryta iš to medžio dabar stovi sidabro rumaose Valstijos sostinėje.

"De Soto Ažuolas", po kurio garsus ispanų tyrinėtojas padarė sutartį su indijonais, vis stovi Tampa, Floridoje.

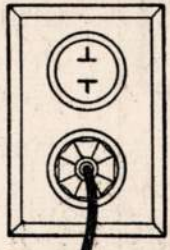
Stovykla pažymi vietą, kur "Old Mulberry" stovėjo St. Marys City, Maryland valstijoje. Po šakomis šio medžio Maryland valstijos pirmas Bendras Susirinkimas įvyko 1635 m.

Fort Niagara stovi "Lombardy Popular", paskutinis iš daugelio medžių ten francuzų gyventojų pasodintų prieš 200 metų.

Virginijoje, netoli Winchester, auga "Hessian obelė". Per revoliuciją hessian kareiviai pasodino tenai sodą. Šešiolik tų medžių su jų vaisiais vis ten auga.

Ne tik išradėjai, revoliucijos didvyriai ir diplomatai davė vardus medžiams, medžiai neša

Jūsų elektrikinės vielos yra brangios-

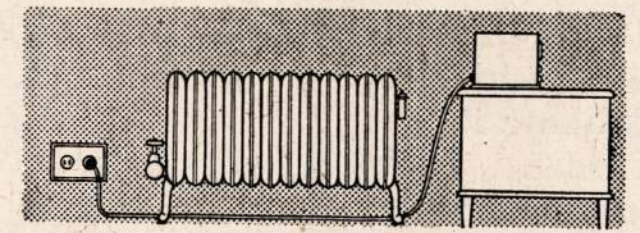

MAKE THEM LAST!

Elektrinės vielos yra padarytos daugiausia iš gumos ir vario — dviejų materialų, kurie yra labai reikalingi šioms dienomis! Apžiūrėkit elektrines vielas savo namuose, vartojant šį nurodymą. Lai jos ilgai jums laiko, kaip joms skirta laikyti!

KĄ DARYTI, KAD VIELOS ILGAU LAIKYTŲ
Yra trys dalykai dėl kurių jūsų elektrinės vielos greit nusidėvi:

- 1. FRIKCIJA.** Kuomet atkonektuojate, netraukit staigiai vielos — prilaikykite plug'ą. Prižiūrėkit, kad viela nebutų susukta. Kuomet nevertojate, pakabinę ant dviejų atskirų gėmbių, kad nebutų aštri sulenkima.

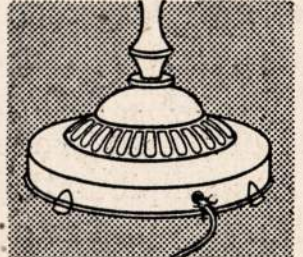

- 2. KARSTIS.** Laikykite vielas toliau nuo radiatorių ir garo paipų. Net tiesioginiai saulės spinduliai sutrupina gumos amžių vieloje.
- 3. DRĖGNUMAS.** Nedaleiskit, kad elektrinės vielos sušlapytų. Net guma apgendo vielos su laiku prisigers vandens.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

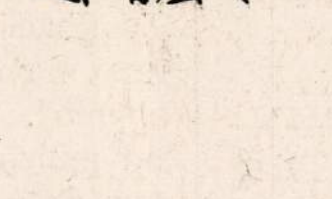
KUR ŽIURĖTI SUGEDUSIOS VIELOS

Vielos labai greit dėvisi, kur jos išeinamos iš prietaiso ir prie plug'o. Prižiūrėkite vielas prie lempų papėdžių.

KĄ DARYTI SU SUGADINTOMIS VIELOMIS

Nebandykit numesti nudėvėtas vielas į šalį — jos turi būti pataisytos tuoj. Jei nesitiktas, kad pats gali pataisyti, sauk elektros žinovą. Jis gali suvaržyti dėvėtas vielas.

Viešnia Iš Sioux City, Iowa

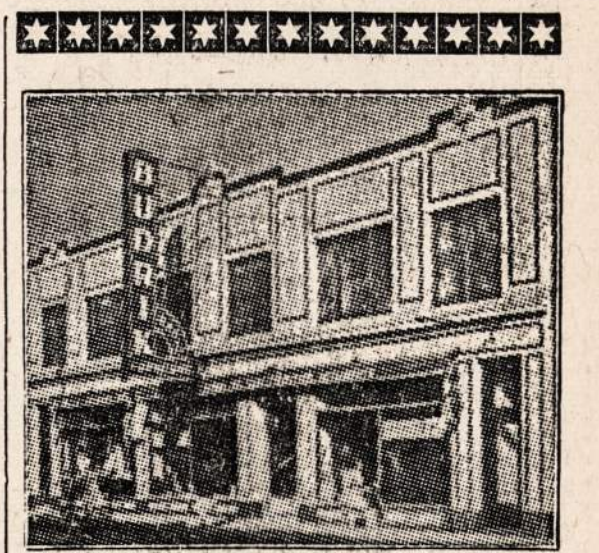
Rugsėjo 6 dieną ponias Mary Uknes, iš Sioux City, Iowa valstijoje, atvyko Chicagon pas draugus Naverauskus, kurie gyvena adresu 10320 So. Wallace street.

Ji tikisi praleisti čia keletą savaičių ir aplankyti pažįstamus ir sunų Joe, kuris savanoriu įstojo į marinus ir dabar randasi Navy Pier, Chicagoje.

O antras jos sunas, Leo, lanko St. Mary's College Navy Air Corps kursas Kalifornijoje.

Mrs. Uknes užlaiko bučėrnę Sioux City. Du sunas išleisdui Dėdei Samui tarnauti ji nenusimina. Chicagoje mėgia lietuviškų radijo programų klausytis. Sako, Sioux City tie programai nesigirdi. Be to, ji labai mėgia skaityti dienraštį Naujienas. Sako, sugrįžusi namo užsirašys Naujienas ir nebūdau, nes Naujienos gerų žinių talpina.

— M. N.

Budriko Rakandų, Radio-Jewelry krautuvė dvejos lubos ir didelis beismentas pripildytas gausybėmis rakandų, pečių, lovų, matrasų, karpėtu, užpirktų kada kainos buvo žemos. Šį rudenį išparduodama sutauptant pirkėjams 40% nuolaidą už cash ir ant išmokėjimų 12 mėnesių.

Jos. F. Budrik
INCORPORATED
3241 So. Halsted St.
Tel. CALumet 4591

Budriko žymus radio programos iš WCFL, 1000 K. nedėlios vakare 9 valandą. Drama, dainos, orkestras.

Susitaikė Groserniū Darbininkai Ir Maisto Krautuvė

Sears, Roebuck krautuvėjų paltalpose ir nuosavose vietose daro didelį biznį maisto produktais Hillman Pure Foods kompanija. Jos darbininkai streikavo. Dabar streikas tapo atšauktas.

Pranešama, kad taikos sąlyvos esančios tokios: 40 darbininkų gausią \$10,000, kurie prarado darbą. 30 darbininkų paliks dirbti, nors ir streikavo. Bus praversti unijos klausimu balsavimai.

Scotia, Californijoje, mediepe augo iš raudonmedžio. Plumas Tautinė Girelė trys atskiri medžiai išaugo iš vieno kelmo.

Netoli Winchester, Connecticut valstijoje, mediepe auga ant perskilito akmens, ir netoli to medžio stovi įdubęs ažuolas, kuris slepia du senus kapinius akmenis.

Du milijai, 65 pėdų aukščio, auga netoli Sea Isle City, New Jersey valstijoje, ir jie pavadinti Siamese Twins.

Cedar Falls, Iowa, keistas medis sau povaliai galą daro. Medžio šaknis, supę medį, jį smaigia.

—FLIS

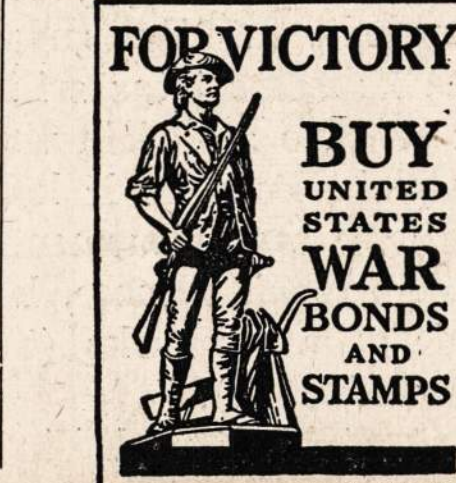
Panel Quickly Done

388 by Laura Wheeler

No. 388 — Išsiuvinėtas paveikslas.
NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPARTMENT
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. No. 388
Čia įdedu 11c. ir prašau atsiųsti man aukščiau pažymėtą numerį (pavyzdžiui 10c., prisiuntimas 1c., viso — 11c.)

Vardas ir pavard.
Adresas
Miestas
Valstija

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET METAL CO.
3216 S. Halsted St. VICTORY 4965
Stogus, rynas, stoglangius ir sienų apmušimus. Taisome bet ką. Atnaujiname bet ką. Darbas užtikrintas. Pitalai apdraustas.

Remkite Lietuvišką žvduką.
NATHAN KANTER
MUTUAL LIQUOR CO.—WHOLESALE
4707 So. Halsted St.
Tel. BOUlevard 0014

* FOTOGRAFAS *
CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniskomis užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

VICTOR BAGDONAS
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING
Perkraustom fornišius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam ir farmas ir kitus miestus. Zema kaina. Musų darbas garantuotas. Taipgi pristatome anglis ir visas miesto dalis.
3212 So. Halsted St.
Saukite Tel. VICTORY 0066

Sophie Barcus
RYTINĖ RADIO VALANDA
—IS STOTIES—
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 v. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirskite vėliausias žinias muziką ir kitus įdomius pranešimus.

AR JIESKAI DARBO?

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TEMYK SKILTIS
"REIKIA DARBININKŲ"
Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tikrai per
NAUJIENAS

1739 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas FORTSMOUTH 9022
WEST VIRGINIA Pocahtontas Mine CO. CO.
Run iš gerų mainų, daug dulkių išimta.
Speciali kaina tik apribotam laikui.
Perkant 5 Tonas ar Daugiau.
Snuikesni Yra Daug Pigesni.
BLACK BAND LUMP \$10.50
POCAHONTAS PEČIAMAS \$8.95
DYDŽIO

VICTORY HOSPITAL
(BUVUSI ST. PAUL — DABAR NAUJI VEDEJAI)
828 West 35th Place

Naujai pertaisyta su naujaisiais Phisio-Therapy metodais. — 24 valandų patarnavimas. — Piles, kojū ulceriai, pasididinusios veins, raptura.
Chirurgija be didelio skausmo ir laiko trukdymo. Lengvas išmokėjimais.

Tėvai: Mes teikiame specialias kainas fiziškam egzaminavimui, mažų operacijų, adenoidų ir tonsilectomies. Maloniai apie tai pasitarsime ju jums NEMOKAMAI.

S. L. A.
rinėje dirvoje, stiprina lietuvių Amerikoje ir rupinasi bendrais lietuvių reikalais.
Dabar visose lietuvių kolonijose darbuojasi šimtai SLA organizatorių. Kai vienas tų organizatorių atsilankys į jūsų namus, paklauskite jo patarimo — prisirašykite prie Susivienijimo su visa savo šeimyna.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE
307 West 30th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS
pirmas ir didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje.
NAUJIENOS turi savo korespondentus visuose Amerikos miestuose ir kituose pasaulio kraštuose.
NAUJIENOS paduoda vėliausias pasaulines žinias.
NAUJIENOSE rasite necenzuruotų žinių iš Lietuvos.
NAUJIENŲ prenumerata Amerikoje (be Chicagos) kainuoja \$6.00, Chicagoy ir Europoje — \$8.00.
NAUJIENOMS — pinigus siųskite šiuo antrašu:
"NAUJIENOS"
1739 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANAL 8500

Subscription Rates:
\$6.00 per year in Canada
\$6.00 per year outside of Chicago
\$3.00 per year in Chicago
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo Kaina:
Chicagoje — paštu:
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Mėnesiui 75c

Chicagoje per išsiuntinėjus:
Viena kopija 3c
Savaitei 18c
Vienam mėnesiui 75

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$8.00
Pusei metų 3.25
Trims mėnesiams 1.75
Dviem mėnesiams 1.25
Vienam mėnesiui 75

Užsieniuose:
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.50
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Keturių tonų bombos

Pradžioje šio mėnesio britų didieji bombonešiai ėmė vartoti keturių tonų bombas, puldami Vokietijos miestus. Tokiomis bombomis buvo "pavaišinti" du miestai: Karlsruhe ir Duesseldorf. Viename jų buvo išgriautas 270 akrų plotas, antrame — 370 akrų!

Šitos milžiniškos bombos, tur but, bus tasai "slaptas ginklas", apie kurį anglai sakė, kad jisai vokiečius smarkiai "sukrės". Kur tau nesukrės! Dar neseniai vokiečiams šturpuliai pėreidavo per nugaras, kuomet jie išgirdavo, kad britų aviatoriai mėto į jų miestus vienos tonos bombas. O šiandien britai jau turi dviejų tonų ir net keturių tonų, t. y. 8,000 svarų, bombas.

Sunku suprasti, kaip lėktuvus su tokio svorio bomba gali pakilti ir orą — nakties metu! — ir nuskristi iš Britanijos į Vokietiją. Pereitą šeštadienį jomis buvo bombarduojamas Munchenas, daugiau kaip už 500 mylių nuo Londono.

Prieš dvejus metus, kai Goeringo "luftwaffe" (oro ginklas) bandė sugriauti Londoną, sunkiausias vokiečių bombos svėrė tik 500 svarų. Britai jiems dabar atsilygina su geromis magaryčiomis.

Švedai išrinko naują parlamentą

Sekmadienį Švedijos žmonės rinko naujus atstovus į parlamentą. Rezultatai dar nėra žinomi, bet spauda pranašavo, kad daugumą vietų parlamente laimėsia socialdemokratai.

Fašistai Švedijoje yra taip nežymūs, kad jie visai nedrįso statyti savo kandidatų. Spėjama, kad šiek tiek daugiau balsų gavo komunistai, kurie yra finansuojami svetimų šalių fondais ir dabartiniu laiku stengiasi pasidaryti politinio kapitalo iš to, kad Rusija smarkiai ginasi nuo Hitlerio pulkų.

Bet stablių politinių ginčų Švedijoje dabar nėra, kadangi visos partijos, nuo kairiausios iki dešiniausios, stoja už neutralitetą. Tokia palyginti maža tauta, kaip Švedija, bijo kišti savo snapą į kariaujančiųjų milžinių tarpą.

Pereitame pasaulio kare Švedija buvo neutrali. Kažin ar, jai pasiseks išlaikyti savo neutralitetą iki galo šio karo? Ji atliktų gerą darbą, jeigu ji ištrauktų iš karo Suomiją. O dar geriau būtų, jeigu ji kartu su Suomija, kai ateis patogi valanda, duotų į sprandą naciams.

Nacių kolonizacijos planai nevyksta

Vokiečiai sumanė 3 milijonus olandų perkelti į okupuotą rytų žemės — Pabalčio kraštus, Baltgudiją ir Ukrainą. Buvo žinių Amerikos spaudoje, kad didelis skaičius olandų iš Olandijos jau apsigyveno rytuose, bet Londone patirta, kad tai netiesa. Tikrumoje iki rugpiučio mėnesio pradžios buvo iš Olandijos išvažiavę į rytus viso 300 žmonių, daugiausia technikai, inžinieriai ir architektai; jie yra paskirstyti Baltijos kraštuose.

Buvo paskelbta, kad kelias į rytus 30 tukstančių ukininkų žemės ukiui tvarkyti nacių okupuotose teritorijose, bet tokių keliautojų neatsirado. Olandijos gyventojai pasirodė tam planui nepalankūs.

Vokiečiams kolonistams kelti į rytus naciai suorganizavo "Olandų Rytų Kompaniją" po bankininko Van Toningeno vadovybę. Kompanijos veikimui finansuoti buvo pradžioje parupinti lėšų iš olandų valstybės iždo. Vienas šito kolonizacijos plano propagandistų, Dr. F. Postuma, idėjo straipsnį nacių kontroliuojamoje olandų spaudoje, ragindamas savo tautiečius keliauti į rytus.

"Rytuose", rašo jisai, "galima gauti labai geros žemės. Kad rytų žemių kolonizavimas turėtų tautinės svarbos Olandijai, olandai bus apgyvendinami jų pačių valdomose apskrityse... Bus sudaryta galimybė keltis ištisiems kaimams į tas sritis taip, kaip jie gyvena čionai: su savo apskričių viršininkais, dvasišiais, duonkepiais, kurpia ir kalviais. Tuo būdu jie galės išsaugoti savo visuomenės pobūdį... Musų kolonistai įsteigs tenai, rytuose, kitą Brabantą, kitą Gelderlandą arba Limburką (tai Olandijos vietovių vardai. — "N." Red.)..."

Bet šita propaganda nepadarė įtakos ir praktiškus Olandijos žmones.

APŽVALGA

KAS JAM DAROSI?

Pereito sekmadienio Chicago "Herald American" idėjo pirmame puslapyje editorialą, kuriame tarp kitko sakoma:

"Vokietija ir Italija — Bulgarija, Romanija, Latvija, Estija, Lietuva ir Suomija — yra pakankamai blogos, Viešpatys žino, bet ką jos padarė mums blogesnio, negu kad yra padarius Japonija?"

Šito editoriaulo autoriui, matyt, galvoje viskas susimaišė. Jisai verčia į vieną krūvą kariaujančias prieš Ameriką šalis — Vokietiją, Italiją ir t.t., su Suomija, kuri taip mažai "bloga" yra padarius Jungtines Valstybes, kad Washingtonas dar iki šiol nematė reikalo nujaukti su ja diplomatinis santykius. Suomiją pasiuntinys Procope dar ir šiandien tebeina savo pareigas Washingtono.

Dar arčiau: tas Hearsto laikraščio editoriaulas įtraukė į Amerikos priešų eilės Latvija, Estija ir Lietuvą, kurios yra Hitlerio okupuotos ir kenčia žiauriausių nacių priespaudą!

Reikia pastebėti, kad pirmo puslapio editoriaulas Hearsto laikraščiuose rašo pats ponas Hearst.

NACHALISKA KOMIN-TERNO CYPDAVATKĖ

Apie Stalingrado tiltų sudėginimą.

Neperseniai buvo pranešta iš Maskvos, kad bolševikai susprogdinę visus Volgos tiltus ties Stalingradu ir sunaikinę laivus, kad nebūtų galima nei kariuomenei, nei Stalingrado gyventojams pasitraukti į rytus. Ta žinia buvo paduota, kaip po įrodymas griežto bolševikų pasiryžimo ginti Stalino miestą iki paskutinio lašo kraujo.

"Naujienos" tą pranešimą apie Stalingrado tiltų sunaikinimą paminėjo viename redakciniam straipsnyje. Bet Brooklyn komunistų štabui pasirodė, kad tai sovietų "garbės žeidimas", nes jeigu Raudonoji armija ir Stalingrado gyventojai yra narsūs kovotojai, tai kam gi tiltus deginti, kad jie negalėtų pabėgti? Ir štai viena raudonųjų cypdavatikų, nachalisku Mizaros tonu, ėmė musų straipsnį "kritikuoti". Sako:

"Tokį 'mokslą' gali tik 'mokytas' Grigaitis suprasti. Iš vienos pusės jis skelbia blofą, buk tiltai per Volgą liko sudėginti tam, kad Raudonoji Armija negalėtų pasitraukti. Iš kitos pusės jis skelbia, kad Stalino garnizonas ir gyventojai gavo įsakymą geriau mirti, bet nepasitraukti ir sutinka, kad tas įsakymas bus įvykdytas iki galo."

Tai, girdi, nesąmonė, nes Raudonoji armija tokia drąsi ir taip gerai supranta savo pareigą, kad jai "užtenka įsakymo" — jokio tiltų deginimo nereikia.

Mizaros nelaimė, šita jo filosofija pataikė visai ne ten, kur jisai norėjo pataikyti. Štai ką Chicago Daily News korespondentas Leland Stowe pranešė rugsėjo 11 d. iš Maskvos:

"RUSSIANS BURN THEIR BRIDGES AT STALINGRAD "There is no way back from Stalingrad — hold Stalingrad or die!"

"...The Russians have blown up every bridge across the Volga and destroyed every boat, the Soviet army organ, Red Star, said. This means that the Russians have voluntarily cut off all means of retreat in favor of a death struggle to the last man."

Ar Mizaras supranta, kas čia

pasakytą? Čia pasakytą, kad rusai sudėgino tiltus Stalingrade, per Volgos upę; ir sudėgino kaip tik tuo tikslu, kad niekas nebegalėtų pabėgti iš to miesto.

Tai pranešė Amerikos korespondentas, gyvenęs Maskvoje, kurio telegrama, žinoma, turėjo pereiti per sovietų valdžios cenzūrą. Ir korespondentas paėmė tą žinią iš Raudonosios armijos organo "Krasnaja Zvezda" (Raudonoji Zvaigždė).

Tad jeigu žinia apie Stalingrado tiltų sunaikinimą yra "blofas" ir "nesąmonė", tai Brooklyn cypdavatkė turi "mokinėti" tiesos ir išminties sovietų valdžią ir Raudonosios armijos laikraštį!

Mizaras įsivaizduoja, kad jisai tikrai žino, jogei Raudonoji armija "užtenka įsakymo". Bet Leland Stowe toje savo telegramoje paduoda štai kokius žodžius iš raudonarmiečių organo "Krasnaja Zvezda":

"Stalingrado gynėjams nebėra kitokio pasirinkimo, kaip tik atakli kova iki paskutinio vyro, kadangi jau nebėra jokio kelio pasitraukti" (...because there no longer is any road for retreat).

Vadinasi, raudonarmiečių organas nemanoma, kad "užtenka įsakymo". Jisai pamini, be to, kad paliepimas sudėginti tiltus buvo duotas paties Stalino. Tai gi ir Stalinas netiki, kad Raudonoji armija mušis iki paskutinio vyro, jeigu bus paliktas kelias pasitraukti.

Tai ne musų reikalas. "Naujienos" tikrai paskelbė tą, ką pati Maskva pranešė spaudai; ir jos nedarė iš to jokių diskredituojančių Raudonąją armiją komentary. Bet Brooklyn fanatikai vistiek plusta Grigaitį, tuo būdu dar kartą parodydami, kad jie turi daug daugiau nachaliskos drąsos, negu išmanymo.

LENKŲ VYRIAUSYBĖ UŽSIENYJE

Lenkų informacijos biuletenis įrodinėja, kad Lenkija nekuomet nebuvo nustojusi savo teisėtos valdžios. Iki karo jos valdžia buvo Varšuvoje. Vokiečiams ir rusams okupavus Londoną, jos valdžia paspruko į užsienį (į Romaniją). Toliau, dalykai šitai vystėsi:

"1939 m. rugsėjo mėnesį prezidentas Moscicki perdavė savo galią Wladislawui Raczkieviciui, buvusiam tuomet Paryžiuje; jisai perėmė Londono respublikos prezidento pareigas ir buvo prisaiškintas lenkų pasiuntinybėje Paryžiuje.

"Prezidentas Raczkievics paskyrė generolą Sikorskį ministru pirmininku ir vyriausiuoju karo vadu.

1939 m. lapkričio mėnesį lenkų valdžios buveinė buvo perkelta iš Paryžiaus į Angers (Francuzijoje).

"1939 m. gruodžio mėnesį buvo paskirta Lenkų Tautinė Taryba, patariamoji, įstaiga, veikianti vietoje išrinkto parlamento, ir išsirinko savo pirmininku Ignacų Paderewskį.

"Kuomet Frauczija su smūku 1940 m. birželio mėnesį, lenkų valdžia buvo perkelta į Londoną.

"Mirus Paderewskui, 1940 metais, Lenkų Tautinė Taryba buvo praplėsta, įsileidžiant į ją visų politinių partijų atstovus, ir Stanislaw Grabskį buvo išrinktas pirmininku.

"Valdžia duoda savo biudžetą patvirtinti Tautinei Tarybai ir tariasi su ja visais svarbiais politikos klausimais.

"Tautinė Taryba turi teisę duoti patarimus ir rekomendacijas valdžiai visais reikalais, kurie liečia lenkų tautos

gerovę..

"Lenkų valdžia palaiko artimus ir nuolatinius ryšius su Požeminio Judėjimo vadais Lenkijoje ir turi pilną jų paramą."

Informacijos biuletenio redakcijai, matyt, labai svarbu įrodyti dabartinės Sikorskio vyriausybės "kontinuitetą", stengdamasi tuo būdu įtikinti, kad ji yra teisėta paveldėtoja tos galios, kurią Lenkijos valdžia turėjo Varšuvoje. Atrodo, kad biuletenis netiesioginiu būdu polemizuoja su tomis lenkų srovėmis (pilsudkininkais ir k.), kurios nenori Sikorskio vyriausybės pripažinti.

Bet esmėje koks čia skirtumas, ar buvo pertrauka lenkų valdžios gyvavime; ar nebuvo? Sakysime, Českoslovakijos valdžia, kurio priekyje stovėjo Eduardas Benešas, po Müncheno konferencijos rezignavo ir išvažiavo į užsienį. Jo vietą užėmė Haša. Bet paskutį tas pat Benešas sudarė Londone naują Českoslovakijos vyriausybę. Ji yra Jungtinių Tautų akse to-

kia pat gera, kaip ir Raczkievico-Sikorskio vyriausybė.

Lenkams tačiau reikia duoti kreditą už vieną dalyką. Jų senoji, pusiau-fašistinė valdžia, kurios priekyje stovėjo Moscicki ir Smigly Rydz, susiprato pasitraukti ir užleisti savo vietas naujiems žmonėms, kurie turi Lenkijos demokratinių sluoksnių pasitikėjimą. Jeigu pilsudkininkai būtų nepalėidę galios iš savo rankų, tai lenkų vyriausybė užsienyje neturėtų visuomenės paramos; ir tikrai su ja nekooperuotų požeminio judėjimo vadai Lenkijoje.

Lietuvos Smetona tiek patriotizmo neparodė. Jisai pabėgo į užsienį, apsimedamas ligoniu ir nedrįsdamas nei darbut, nei žodžiu pasipriešinti svetimai okupacijai. Bet, atsiduręs už kelio tukstančių mylių nuo Lietuvos, jisai užsimanė kelti pretenziją į "prezidento" galią, kurią jisai buvo įgijęs apgaulės keliu, — nors jisai žino puikiai, kad Lietuvos žmonės jo neapkenčia ir nė iš tolo neprileistų prie valdžios. Jam rūpi tik tai savo asmens nauda, o ne Lietuvos interesai.

LIETUVA! St. Mišcikais-Ziemys. KELKIS! (DVIEJŲ DALIŲ REALYBĖ)

(Tešiny)

DALIS I.

IX. LIETUVIŠKA KATRĖ

Netrukus Vilkipilėje įsisteigė du oficialūs paleistuvystės namai: abeji buvo liaudies mokyklų patalpose. Vienas buvo mergaičių liaudies mokykloje, dabartinėje Vinco Kudirkos gatvėje, tuojau už seno rusų kalėjimo — paprastiesiems kareiviams, ir antras buvo įsisteigtas vaikų liaudies mokyklos patalpose, prie parapijos bažnyčios, karininkams ir aukštesniems karo valdininkams.

Ypač žmonės piktingos antraiš namais, prie parapijos bažnyčios, kurio langai išėjo į šventorių ir kuriuos prostitutės tyčia atidarydavo, dargi žiemą, sekmadieniais, kuomet žmonės rinkdavosi bažnyčion melstis.

Negelbėjo nė kunigų protestai, nei žmonių pasipiktinimas: vokiečių karininkams viskas galima, ypač, kad čia jiems buvo labai patogus, nes namai būkavo prie didelės gatvės, kur į visas puses gurguolės važiuodavo ir ilgiau pas merginas užtrukęs karininkas suskubdavo į gatvę išbėgęs išokti į jau burzgantį automobilį ar ant balnoauto arklis.

Čia pat, netoli klebonijos ir prie tilto, apsigyveno vokiečių štabai, kiek toliau — komendantūra, priešais — miesto savivaldybė paskirta okupantų... Visiems arti ir patogū..

Katriutė pirmomis okupacijos savaitėmis daug po miestą vaikščiojo ir buvo su keliais puskarininkais susipažinusi, bet kartą, beveikšiojant gatvę, ją sulaukė vokiečių kareivis, pašiepiančiam nuėmė skrybėlaitę, pakabino ją ant tvoros ir įtelkęs šluotą, liepė valyti gatvę.

"Panašiai vokiečiai pasielgė netik su Katriute, bet ir su daugeliu praeivių, kurie savo veidne neparodė, jog einą su skubiu reikalu.

Katriutė pyko, keikėsi ir grasinio eisianti skūstis, bet kareivis išsipojos ir ragino geriau gatvę valyti.

Laimė, jog už valandos ar daugiau laiko, pro šoną ėjo kažkoks puskarininkas su vietos vokiečiu Gustavu Pett, Katriutės pažįstamu.

Nors Katriutė buvo gėda, bet pyktis visa nugalėjo ir ji Gustavą užkalbino nusiskūsdama vokiečių kareivių barbariška mu..

Gustavas paprašė puskarininką ir puskarininkas, pasišaukęs kareivį, gerai jį už Katriutę išlikojo ir liepė ją paleisti, nors

ziurėdamas į kitas paneles ir miesto ponias, gardžiai šypsojosi.

Katriutė, nenorėdama visai save nužeminti, paliko ant tvoros savo skrybėlaitę ir nuėjo po ranka su Gustavu link namų puskarininko lydimi.

Taip Katriutė suėjo į artimesnę pažintį su Gustavu Pett, vietos vokiečių namų savininko sumunni ir per jį su vokiečių puskarininkais bei, vėliau, karininkais ir komendantūros viršininkais.

Gustavas Pett, Vilkipilės stambaus namų savininko sūnus, buvo su savo broliu Karoliu pasilikę prie tėvo namie. Kiti vaikai išvyko į Rusiją kartu su tomis mokslo įstaigomis, kurios iš Vilkipilės evakavosi vokiečiams artinantis į Rusijos gilumą.

Kaip ir veik visi vietos vokiečiai, taip ir Pettai, greitai su okupantais susidraugo ir jiems kuo galėdami padėjo. Iš karto jie buvo paprastais vertėjais prie įvairių okupantų įstaičių, vėliau valdininkais, raštininkais, ir šnipais.

Senis Pett, jau šesiasdešimties metų senis, bet dar tvirtas, greitai virto etafiniu vokiečių vertėju "Geheimpolizei" (slaptos policijos) raštinėje.

Nesitenkindamas vien vertėjo vieta, pradėjo okupantams žmones įdavinėti, kurie vienaip ar kitaip pareikšdavo savo nusišaltymą prieš naujus šeimininkus.

Vietos lietuviai su pagieža žiūrėjo į tokį vietos vokiečių elgesį, kurių dauguma tik okupantams ištvartinus, pramoko vokiečių kalbą ir juos su naujais valdovais nebent, tikyba jungė.

Bet vietos gyventojai nieko tokiems išgamoms negalėjo padaryti ir stengėsi jiems į aki nekristi, kad supykę jų į kalėjimą neįkūstų.

Kaip toli buvo nuėję Katrės intymūs santykiai su Gustavu, sunkur būtų pasakyti, bet Gustavas Pečkuliuse "ir keldavo ir guldavo" anot žmonių pasakos.

Iš Katrės kambarių sienų pranyko caro ir carienės paveiktai, jų vietą užėmė kaizeris ir Hindenburgas, kurį ypač tuo laiku okupantai smarkiai garbino.

Nors mieste pradėjo maisto trukti, Pečkuliuse buvo ne tik mėsos ir kiaušinių, bet ir įvai-

riausių dešrų, kitų skanesių, jau nekaltant apie įvairiausių svaigalus.

Siek tiek susitvarkius okupantų administracijai, kun, Krištolas iš Geizų pareikšė okupantams, jog steigia savo dvare pradinę mokyklą ir norėdamas tam tikslui gauti leidimą, paprašė juos skirti mokyklai mokytoją savo nuožiuara.

Kunigo Krištolo vokiečiai nemėgo. Dar frontui ties Senapile esant, jie jį norėjo į Vokietiją išgabenti kaip civilį belaisvį ir internuoti kurioje nors koncentracijos stovykloje.

Kun, Krištolas, aukštas, stambus vyras, susipratus lietuvis ir dėl savo lietuviško nusistatymo išsivadėjęs dar prieš karą gukios vietos Lenkijoje, kuo galėdamas stengėsi padėti vietos žmonėms kovoti prieš okupantus, kurie nežmoniškai plėšė gyventojus.

Mokėdamas puikiai vokiečių ir prancūzų kalbą (buvo baigęs dvasinę akademią), jis pradėjo vietos gyventojams įvairiais reikalais išdavinėti vokiečių kalba rašytus leidimus, kuriuos tvirtindavo Geizų parapijos bažnytine antspauda.

Nors vokiečių kareiviai, užėmę Lietuvą, jautėsi pilnais šeiminkais, vokiečių kalba parašytas rašteliais skaitėsi, ir nors tie rašteliai buvo su bažnytine antspauda, neabejojo jų teisėtumu. Daugelis vokiečių kareivių tikėjo, jog šis kunigas, mokąs vokiečių kalbą, o gal ir vokiečiai, gavo ypatingus administracijos įgaliojimus, tad nenorėdami susilaukti iš vyresniųjų papeikimo — pildė kas rašte liuose buvo parašyta.

Žmonės kunigo rašteliais pradėjo plačiai naudotis: ėjo į pafronte, supirkinėjo pigiai gyvulius ir gabenosi namon. Kitas ir iš anos fronto pusės, kur frontas buvo skystesnis, parsivarydavo savo gyvulius, gi vokiečių sargybinių sugautas, kišdavo jiems panosėn kun, Krištolo, vokiečių kalba ir bažnyčios antspauda patvirtintą leidimą pasigabenti buk savo gyvulius.

(Bus daugiau)

Kiek sveturgimių yra šioje šalyje

Neseniai išleistas skaitlinės iš Cenzo Biuro, kad skaitlius sveturgimių baltų gyventojų Šuv. Valstijose sumažėjo 18.4% nuo 1930 m. iki 1940 m.

Per tą laiką mažai žmonių atvyko į Šuv. Valstijas iš kitų šalių; kai kurios šalys Europoje sulaukė išvykimą savo tautiečių; musų kvotos įstatymai ir karas Europoje prisidėjo prie mažesnių imigracijos. 47,000 asmenų daugiau išvyko iš šios šalies, negu čion atvyko. Ir mirties rata tarpe sveimtautėjų šioje šalyje buvo labai aukšta gal todėl, kad kai kurios grupės turėjo gerą skaitlių senųjų gyventojų.

Cenzo Biuras užrekdavo net 11,419,138 sveturgimius 1940 m. 1930 m. skaitlius buvo 13,985,405.

Pilietybės atžvilgiu net 63.5% arba 7,250,252 sveturgimius, tapo naturalizuoti ir 3,343,814 buvo ateiviai. Cenzo skaitlinės rodė, kad net 825,072 asmenys nepristatė informaciją apie pilietybę, bet manoma, kad tie buvo ateiviai, kas sudaro 4,168,886 ateivius šioje šalyje 1940 m.

Spačio 31 d. 1941 m. Teisingumo Departamentas pranešė, kad 4,921,439 asmenys užsiregistravo kaip ateiviai pagal Ateivių Registracijos Įstatymą iš 1940 m.

New Yorke buvo daugiausia ateivių — 1,820,006; Illinois antroje vietoj su 699,742 ir Pensilvanija trečioj su 646,759.

North Dakoto turėjo aukščiausių nūošimtį naturalizuotų piliėčių. — iš 74,272 sveturgimiusių 58,934 buvo naturalizuoti piliėčiai. —FLIS

MYLEJOM LIETUVOS KAREIVELIUS

Tai buvo laikai, kai, atėjus rudeniu ir žiemai, gaudydavo rekrutus. Sugavę į kalades įdėdavo, surišę laikydavo, kad belaisvis negalėtų pabėgti. O paskui juos atiduodavo kariuomenėn, kur gilioj Rusijoje išstarnauti 25 metus.

Nepaprastas budavo įvykis, jeigu po tokių ilgų metų ir žiaurus elgesio su kareiviu (kai kareivį laikė praščiau negu šuns vietoje), jis pareidavo į savo kaimą, jau pasenęs, pražilęs ir be sveikatos.

Tokį įvykį išgirdę, žmonės subėgdavo buriais ir didžiausiu nusistebejimu žiūrėdavo į jį ir pasakodavo kitiems, kad tas ir tas iš kariuomenės parėjo. Ne tik užaugę žmonės, bet ir maži vaikai subėgę stebėjosi, matydami tokį laimingą kareivį.

Taip pasakodavo mūsų tėvai. Kai jie buvo maži vaikai, tai girdėjo iš savo tėvų, reiškia, iš mūsų senelių. Ir vieną atsitikimą iš tuokiančių čia priminsiu. Rekrutas buvo įlindęs ir pasislėpė jaujoje. Išgirdęs vidurnaktį, kad kas ten atbėgo ir pradėjo lįsti į jaują per mažą langelį, rekrutas pamanė, kad tai yra valdžios paskirti gaudytojai ir nori nutverti jį. Jis lenda dančiam rungu drožė per galvą. Tas nelaimingas žmogelis suriko, sudėjęs ir balsiai susūkęs bėgo atgal. Kai diena išaušo, tai buvo rastos pėdos, kur per sušalusį sniegą basas nubėgęs žmogus į mišką, krauju žymes palikdamas ant sniego.

Tokius laikus gyvendam, Lietuvos žmonės, atėjus rekrutų ėmimo laikui, slapstėsi, kaip kokie žvėreliai, po miškus, kad valdžios tarnai su kilpa-spąstais nepagautų.

Ilgainiui žmonės pradėjo kalbėti, kad ateis laikai, kai tėvas savo tikrą sunų veš į kariuomenę carui tarnauti. Pėtimis traukė klausytojai, nenorėjo tokia pranašyste ir tokiomis kalbomis tikėti. Kur jūs matėte, kad taip kas darytų: savo mylimą sunų tėvas pats atiduotų

carui pražudyti?

Slinko dienos ir metai. Prabėgo keletas dešimčių metų. Baudžiava jau pasibaigė. Caras Aleksandras sumažino tarnystės kariuomenėje laiką, įvedė kitokių patvarkymus, ir tie mūsų tėvai, kurie girdėjo tik gaudus, kad taip bus, dabar sulaukė naują gaidynę. Rudenį pripuldavo vadinamas novobranec (naujų) ėmimas. Tėvas, pasikinkęs arklį ir įsėdęs su sunum ir vežimą, važiuoja-veža savo užaugusįjį ir prijomo įstai-gą, kuri randasi apskričio paskirtame punkte.

Ir iš kaimų ir miestelių jaunuoliai važiuodavo dainuodami, vos tik sulaukę dvidešimt pirmų metų, savo numerius traukti. Kurie budavo laimingesni, tie ištraukdavo tolimą numerį. Juos paliausodavo nuo ėjimo į kariuomenę. O kurie ištraukdavo artimą numerį, tai turėdavo "za vieru, caria i otecestvo" kariuomenėje tarnauti. Kurie budavo išsiųsti į artimesnius kraštus, tiems teko tarnauti keferius metus, o kurie budavo nukirti į Kinijos pasienį, tai šešis metus turėdavo išmūšti kareivio pareigas.

Po priėmimo į kariuomenę dar galėdavo keletą savačių pabuti namie ir praleisti liuosiau laiką su saviškiais ir mylimomis mergužėlėmis. O po to kaip budavo sunku atsiskirti, išleidžiant į kariuomenę sunus tėvams ir namiškiams bei draugams. Ne viena Onytė, Marytė ar Antosė, atsiveikindama graudžią ašarėlę išidavo. Dainuodamos savo broleliams kareivėliams, apkausydavo rutomis Juozą, Antaną, Kazimierą.

Nuvykę į kariuomenę tarnauti, kasdien pratimus darydami ir kitas užduotis eidami, kareiviai gaudavo mokesčio ("polučkos") rublį ir šešias dešimtis kapeikių mėnesiui. Iš tų pinigų kareivis turėjo savo batus ir pats save išoriai užlaikyti, tabako ir kitų daiktų nusipirkti. Laimesnesni budavo tie, kurie sulaukdavo šiek tiek pinigų atsiunčiamų iš namų. Bet įnamių, grintelinkų, bežemių sunys nesulaukdavo jokios paspirties iš namiškių. Nenuostabu tat, kad žmonės kalbėdavo, jogei susisukus machoros bankrutką, pusę kareivių ratos parukydavo. Lietuvaitės dainuodavo: Sukrėčius, sudžiovintus nuo dvylikos metų, mūsų kareivėliai valgo iš ulkvatos.

Tačiau kaip gražu budavo matyti sugrįžusius, atitarnavusius tuos brolelius kareivėlius. Judrus, gyvi, kai kurie užsitarnavę paauskštinimo ženklelius. Tai staršo unteroficeriaus rangą įgijo, tai feltfebeliu buvo. Jų uniformos gražios, batai žiba, žinoma tų, kurie turėdavo pinigų įsigyti naujas uniformas. Mes vaikai gerėdavomės, žiurdami kaip jie maršuoja. Taip atrodėdavo Lietuvos kareivėliai carų laikais.

Visai kas kita buvo, kai Lietuvos sunys tarnavo savos nepriklausomo krašto kariuomenėje. Jauni, gražūs vyrai, puikiai parėdyti ir pavalginti, traukė Panemunėj Birutės dainas, arba po pratimų, iš lauko eidami, sutartinę "I Vilnių aukštaičiai, į Vilnių žemaičiai, į Vė-

nių visa Lietuva!" Kur šiandien Lietuvos kareivėliai? Kur jų dainos dingo? Kartu, reikia pasakyti, mylimi ir brangūs yra ir šios šalies kareivėliai, kuriuos motinos ir tėvai išleidžia kariuoti už šio krašto laisvę ir demokratiją ir visos žmonijos laimę.

— R. Š.

Primintina radio klausytojams užsistatyti savo radio ant stoties W.G.E.S. šiandien, antradienį, 7tą valandą vakare ir pasiklausyti Peoples Furniture Company Krautuvės reguliario programo. Šios dienos programo išpildyme dalyvauja "Granadieri", M. Batutis, F. Jakubauskas, J. Vanas ir kiti. Girdėsite smagių liaudies dainelių, muzikos, juokų, mįslių, patarimų ir gerų žinių iš Peoples Furniture Company Krautuvės apie didį rudens sezono atidarymo išpardavimą, kuris pasiūlo nepaprastus prekių vertybes.

— Rep. xxx.

Brooks Kaltina Valdžią Dėl Gumos Trukumo

KANKAKEE, Ill. — Pereitą sekmadienį čia kalbėjo senatorius Brooks, vėl Illinois respublikonų kandidatas į senatorius. Visi žino, kas nori žinoti, kad senatorius Brooks prieš Pearl Harbor dienos neigiamai balsavo veik visas valdžios pastangas prisiruošti gresiančiam karui. Tačiau kalbėdamas Kankakee p. Brooks pareiškė, kad prez. Roosevelt valdžia esanti kalta dėl jaučiamo dabar Amerikoje gumos trukumo. Esą, jeigu valdžia numatė karą, tai kodėl ji nepaseirupino įgyti šaliai didesnius gumos išteklius.

Pataria Policininkams Nebuti Gatvių Generolais

161 naujas policininkas buvo priimtas į New Yorko policijos departamentą. Tarp kitko policijos komisinerius išėjo naujuosius policininkus "nebuti gatvės generolais". Kitaip tariant, jis išėjo policininkus nediskusuoti karo klausimų, kai jie eina savo pareigas, bet žiūrėti tą darbą, kuriam yra paskirti.

Lėktuvus Nukrito Kieme Harvey Miestely; 2 Sužeisti

William Jacoby, 33 metų, ir Ray Starszak, 23 metų, skrido lėktuvu sekmadienį. Jų lėktuvas nukrito Harvey miestely, Charles Vanderwall kieme, prie 173 gatvės ir Crawford avenue.

Jacoby yra tulio aerodromo menedžeris, o Ray Starszak yra laisniuotas lėktuvu vairuotojas. Jacoby koja nelaimėje tapo nulausta. Starszak buvo apdaužytas ir apdraskytas.

Daugiau Moterų Prisaikintų Posėdininkų Bus Ateity

Skaicius vyrų, iš kurių buvo renkami prisaikintieji posėdininkai teismam, žymiai sumažėjo, sako Chicago's pareigūnai. Daug vyrų dirba karo ir svarbius karui civilinius darbus. Taigi teismai stengiasi netrukdyti jų darbu. Vėl daug vyrų imama į kariuomenę. Tuo tarpu bylą skaičius teismuose nemažėja. Taigi teismų pareigūnai atcity planuoja daugiau moterų šaukti prisaikintųjų posėdininkų pareigoms.

Daktaras Rastas Negyvas

Dr. Hugo Victor Pribyl rastas negyvas garaže šalia namų, kuriuose jis gyveno adresu 5422 Ingleside avenue. Daktaras buvo 71 metų. Manoma, kad jis nusizudė. Jo žmona aiškina policijai jogei daktaras bijojo apakti. Prieš kurį laiką jis mėginęs irgi papildyti saužudystę.

Prisipažista Nužudęs Dvi Merginas

SPARTA, Wis. — Į Spartą tapo atgabentas iš Kalifornijos pabėgėlis kareivis Robert Taylor Bailey. Jisai kaltinamas nužudymu dviejų merginų, kurios po Darbo Dienos šventės, praleistos Kenoshoje, važiuojo į Spartą tarnybon. Merginos buvo Neil Pietrangeli ir Dorothy Baun. Bailey prisipažino, kad jis merginas nužudė. Laukiama greito sprendimo jo byloje.

Pagerbė Darbininkus, Kurie Žuvo Amunicijos Įmonėje

Pirmadienio vakare Palmer House viešbuty įvyko susirinkimas, kuriame tapo pagerbti trys buvę United Wallpaper įmonių darbininkai. Jie žuvo gamindami kariuomenei bombas. Jų vardai buvo Jay Kingdom Browne, Richard J. Fletcher ir Julius F. Opaka. Armijos ir laivyno atstovai dalyvavo paminėjime.

Negrai Protestuoja Rėdų Patvarkymą

Pereitą savaitę Kainų Ofiso administratorius Leon Henderson pareiškė, kad namų savininkai ir real estatininkai gali pakelti rėdas tais atvejais, kai jų namuose buvo padarytas svarbus remontas. Tačiau, norėdami pakelti rėdas, namų globėjai privalo gauti rėdų kontrolės ofiso sutikimą.

F.A.I. Suėmė 80 Negrų

A. H. Johnson, Federal Bureau of Investigation viršininkas Chicagoje, pirmadienį paskelbė, kad yra areštuoti 80 negrų Chicagoje. 70 iš jų suimti todėl, kad mėgino išvengti karo tarnybos. Kiti dešimt yra vadai trijų negrų organizacijų, kurios pritaria japonams. Šie pastarieji dešimt negrų kaltinami priešvalstybine veikla.

Sustreikavo 300 Darbininkų

FLINT, Mich. — Čia pirmadienį sustreikavo 300 Marvel-Schebler kompanijos darbininkų. Jie yra automobilių unijos nariai. Streikas kilo todėl, kad kompanija mėgino sugrąžinti į darbą moteriškę, kuri nepriklausyti ir nesutinka jai priklausyti.

Teisėjas Quilici Smerkia Fašistus

Sekmadienio vakare per radiją kalbėjo Chicago's teisėjas George L. Quilici. Teisėjas yra italų kilmės. Kalboje per radiją teisėjas Quilici smerkė tuos italus amerikonus, kurie simpatizuoja Mussoliniui ir fašistams. Teisėjas smerkė juos, kaip savo šaliės, Amerikos, išdavikus. Programą davė Mazzini Draugija, kuri kovoja fašistus Amerikos italų tarpe.

CLASSIFIED ADVT.

REAL ESTATE FOR SALE
Nami-Zemė Pardavimui
BRIGHTON PARK
4 flatų murinis, 2-5 ir 2-6, aržuolo trimas, sklepas, pečiūm šildomas, rėndu — \$110 iki BARGENAS \$11,750.

MARQUETTE PARK
69th ir Rockwell, krautuvė ir 3 flatai po 5 kambarius, krautuvė išrenduota, aržuolo trimas, garų šildoma, specialis baronas, \$16,250.
PIETKIEWICZ,
2555 W. 47 Street

SAVININKAS PAAUKOS
Gerą 6 kambarių mūrinių bungalov, karštų vandeniu šildoma, moderniškas plumbingas, 30 pėdų lotas, garažas, 5730 S. Troy St.
QUALKINBUSH, INC.
5842 S. Kedzie Ave.

SU OCTAGON FRONTU 2 APARTAMENTINIS
6-6 moderniškas, 35 pėdų lotas, 2 automobilių muro garažas, arti 79th St. ir Racine, savininkas už miesto, parduos už \$11,000. Tais tikras pigumas.
QUALKINBUSH, INC.
5842 S. Kedzie HEMlock 2900

SOUTH SIDEJ PARSIDUODA 4 flatų muro namas po 4 kamb. Nuomos \$960.00. Kaina \$5000. 4 flatų muro namas, garų šildomas, 2/4-2/3, stokeris, Marquette Parke. 2 aukštų medinis, 2 po 6 kamb., pečiūm šildomas. Kaina \$3,500.
Z. S. MICKEVIC,
2506 W. 59th St. REpublic 7731

2½ AUKŠTO MURO namas, šildomas, 5-6-3 kambarių, 2 karų garažas, lotas 50x165, gerame stovyje, savininkas 2141 W. Pierce Ave.

AUKOJAMAS Kellestone bungalov 5 kambarių ir 1 ant višku, moderniškas, A 1 stovyje, 33x125 pėdų lotas, Elmwood Park, 10 minučių nuvykti iki Buick dirbtuvės, puiki transportacija, \$1,200 cash, kaina \$5,500, savininkas, 2124 — 72 Court, Elmwood Park 2050 J.

71 IR DAMEN, ½ valandos iki Chrysler dirbtuvės, 6 kambarių namas. Asbesto shingle, gerame stovyje, turi paukotų, savininkas Englewood 1237

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

40 AKRŲ FARMA, apleidžiū farmeriavima, apžūrėkit prieš pirkimą, 350 juodų Yukon mink, moderniškas įrengimas, refrigeracija, 20 tonų sezoną mėsos sušaldoma, puikus sodas, ganykla, vanduo visą metą, puikioji vieta, moderniška 7 kambarių stuba su puikiais rėkandais, 8 kiti būdinkai, visi įrankiai, trokai, sprayer ir tt. Viskas parduodama. Tuojau galite apsigyventi.
BILL SCHRAEDL
Corvallis, Montana.

IOWA RINKTINĖ šiaurinė Iowos farma. A. W. Stubbs Co., Mason City, Iowa.

FURN-FIXT-MISCELLANEOUS
Rakandai ir Įtaisai—Bendrai
PARDAVIMUI ELEKTRIKINIS Frigidaire ir ice-baksis, ir gėsinis pečius. Pigiai. Patefonuokite tarp 1-4, BOUlevard 9726.

Sklandytuvų Vairuotojai Bus Treniruojami Ill. Valstijoje

CHARLESTON, Ill. — Sklandytuvų vairuotojai bus treniruojami Eastern Illinois State College mokykloje ir Charleston lėktuvų aikštėje. Treniravimas prasidės spalio mėnesio 12 dieną. Pirmoje klasėje bus 22 vyrai. Kursas tęsis aštuonias savaites.

Susirgimai Infantiliu Paralyžu Daugėja

Skaicius susirgimų infantiliu paralyžu Chicagoje nuo pradžios šio mėnesio iki pereinio šeštadienio siekė 44. Pernai per visą rugsėjo mėnesį tokių susirgimų buvo tik 30.

HELP WANTED-FEMALE
Darbininkų Reikia
MERGINŲ PATYRUSIŲ IR nepatyrusių prie sustatymo popierinių baksų.
RACINE PAPER BOX CO.
215 So. Loomis.

NEPATYRUSIŲ dirbtuvės darbu, 70c. į val. pradžiai.
MR. WILLIAMS
1024 W. 37th Street
DRILL PRESS OPERATORS
Naktinis darbas.
2929 N. OAKLEY AVE.

MERGINOS
Reikalingos prie restorano, valgymo kambaryje ir prie counter darbu. Momaka aukščiausia pradinė alga. Puiki progą įsidirbti.
THE MARQUIS CO.
2652 West Montrose
Atsišaukite nuo 10 val. ryto iki 12 valandos pietų.

MERGINOS ABELNAM, NAMŲ darbu ir virimui, nėra skalbimo, savas kambarys, \$15 iki \$20. 1240 N. State St., DELaware 3515.

PUNCH PRESS OPERATORŲ Ekstra gera alga, nuolat darbas dienomis arba naktimis, Defense darbas. 3333 So. Wells St.

MERGINŲ IR MOTERŲ lengvam dirbtuvės darbu, patyrimo nereikia. Humphreys Leather Goods Co., 645 N. St. Clair Ave.

REIKIA MERGINOS ARBA moteris lengvam namų darbu. Mokiai namai geresni, negu alga, šaukite nuo 3 iki 5 popiet. Mrs. Irwin, 615 W. 18th St.

MERGINŲ Pakavimui ir pildymui orderiu. Nereikalingas patyrimas.
WALTER FIELD CO.
610 W. Fulton St.

STENOGRAFEJŲ PRADINĖS arba patyrusios, nuolat darbas ir gera ateitis. 20 E. Jackson Blvd., Room 1403.

MERGINOS APVALYMU 6 kambarių namo. Savas kambarys ir vana. Mrs. Von Kessel, 1058 Columbia Hollycourt 9741.

MOTERYS GALIT GERAI uždirbti prie siuvimo dresų namie. Pilną arba dalį laiko. 126 N. Wells.

MERGINOS APIE 30 metų namų darbu, šeimyna — 3 bizonieriai, savas kambarys, nereikia virti. 407 S. Cicero. Austin 2162.

OPERATORŲ PATYRUSIŲ, single ir double needle power mašinų, gera alga, nuolat darbas tuos, kurios tinkamos. Puikios darbo aplinkybės. OSHEA MFG. CO., 2701 N. Pulaski Rd.

VEITERŲ švartų inteligentiškų merginų, patarnauti prie stalų ir fountain. Su patyrimu arba nepatyrusios. Pilną laiką arba dalį. Gera alga.
GOLDBLATT BROS.
Central Employment Bureau
State & Van Buren

CHAMBERMAIDS
Pilną laiką arba dalį.
Kreikitės į
MRS. PEIFER, HOUSEKEEPER
DRAKE HOTEL,
140 EAST WALTON ST.

OPERATORĖS Patyrusios prie single needle mašinų. Taipgi priimsime nepatyrusias, kurios nori mokintis. Užmokestis laike mokiniui.
PROTECTION PRODUCTS CO.
615 No. Aberdeen

PERSONAL Asmenų Ieško
MICHAEL ARBA MICHAEL Barczis arba Mary Barskis mano, kad tai jo giminė Chicago, Ill., 54 ir 60 metų amžiaus, gimusios Lietuvoje. Kas turi apie jas informaciją, rašyk Paul D. Price, PRUDENTIAL INSURANCE COMPANY, Newark, New Jersey.

WOOD WORKERS Patyrusio klifotojo mašinos operatorio, taipgi patyrusio joierio ir plainerio darbu. Hartman Malcolm Co., 847 N. Troy, arti Grand.

PATYRUSIŲ VISOKIAM darbu bushmeleniu. The Capable Furrier, 3105 W. Cermak Road.

REIKALINGAS PUSAMŽIS vyras dėl mažo namų darbo. \$30.00 ir mėnesį ir kambarys. Anton Golman 2710 So. Indiana.

COUNTER VYRAI IR PORTERIAI Patyrę. Mokama aukščiausia pradinė alga. Taipgi reikalingas vyras, be patyrimo, prie apvalymo ir virtuvės darbu. Kreipkitės į
THE MARQUIS CO.
2652 West Montrose
Atsišaukite nuo 10 val. ryto iki 12 valandos pietų.

NEPATYRUSIŲ dirbtuvės darbu, 50c. į valandą pradžiai.
MR. WILLIAMS
1024 W. 37th Street

VYRŲ IR BERNIUKŲ lengvam dirbtuvės darbu, patyrimas nebūtinas. Humphreys Leather Goods Co., 645 N. St. Clair Ave.

REIKIA MOTORŲ ir automobilių ardytojų su įrankiais, nuolat darbas. 1900 So. State Street.

SKUBIAI REIKALINGAS patyręs bučeris dirbti bučernėje ir grosernėje. 2624 W. 69th St. Tel. Hemlock 1340.

PUNCH PRESS OPERATORS Dienomis ir naktimis dirbti. 2929 N. OAKLEY.

HELP WANTED-MALE
Darbininkų Reikia
WOOD WORKERS Patyrusio klifotojo mašinos operatorio, taipgi patyrusio joierio ir plainerio darbu. Hartman Malcolm Co., 847 N. Troy, arti Grand.

PATYRUSIŲ VISOKIAM darbu bushmeleniu. The Capable Furrier, 3105 W. Cermak Road.

REIKALINGAS PUSAMŽIS vyras dėl mažo namų darbo. \$30.00 ir mėnesį ir kambarys. Anton Golman 2710 So. Indiana.

COUNTER VYRAI IR PORTERIAI Patyrę. Mokama aukščiausia pradinė alga. Taipgi reikalingas vyras, be patyrimo, prie apvalymo ir virtuvės darbu. Kreipkitės į
THE MARQUIS CO.
2652 West Montrose
Atsišaukite nuo 10 val. ryto iki 12 valandos pietų.

NEPATYRUSIŲ dirbtuvės darbu, 50c. į valandą pradžiai.
MR. WILLIAMS
1024 W. 37th Street

VYRŲ IR BERNIUKŲ lengvam dirbtuvės darbu, patyrimas nebūtinas. Humphreys Leather Goods Co., 645 N. St. Clair Ave.

REIKIA MOTORŲ ir automobilių ardytojų su įrankiais, nuolat darbas. 1900 So. State Street.

SKUBIAI REIKALINGAS patyręs bučeris dirbti bučernėje ir grosernėje. 2624 W. 69th St. Tel. Hemlock 1340.

PUNCH PRESS OPERATORS Dienomis ir naktimis dirbti. 2929 N. OAKLEY.

MAŠINISTAI (2) patyrę "instrument" vyrai ar "model makers" reikalingi. Defense darbas. Galite dirbti overtime jei tik norite.
ARMOUR RESEARCH FOUNDATION, 3312 So. State Street (užpalkite). Matykite Mr. Olsen ar paskaukite telefonai: VICTORY 6050.

MAŠINISTAI reikalingi, kurie gali sustatyti bile kokios mašinos įrankius. Vyrai suvir 45 metų senumo pagedaujami. AUKŠCIAUSIOS ALGOS. Telefonuokite: AMBAsador 3533.

KESSEL HENDERSON CORP. 6463 No. Ravenswood

HELP WANTED-MALE-FEMALE Darbininkų-Darbininkų Reikia
REIKALINGAS APYSENIS žmogus dėl apvalymo tarnavo. Gyvenimas ant vietos. Taipgi reikalingas bartenderis arba partneris vyras arba moteris.
Kreipkitės po 8 vakarais.
4342 S. Ashland Ave
Tel. Yards 0140

VYRŲ IR MOTERŲ virėjų, pantry, indų plovėjų. Valytojų, housemen, maliorių, lovų taisytojų ir viešbučių, restaurantų, lignonbičius. Modern Hotel, 879 N. State St.

PATYRUSIŲ ASSEMBLERIŲ prie mechanical assembly dėl clearing. 215 E. 29th Street

AUTOS-TRUCKS—MISCELLAN. Automobilių ir Trokai—Bendrai
CHICAGOS DIDŽIAUSIAS SUPIRKEJAS IR PARDAVĖJAS VARTOTŲ KARŲ IR TROKŲ KLAUSKIT
MR. WIX arba MR. DURST
6647 S. WESTERN PRO. 9500

BUSINESS CHANCES Biznio Progos
TAVERNA IR LUNCH, pilnai moderniška įrengta, \$40 rėndos i mėnesį, ½ bloko nuo Defense dirbtuvės, vidutinis įplaukos \$3,000 i mėnesį. Galit daryti pilną investigaciją. Išėnuo i kariuomenę.
VIRginia 9432.

FOR RENT—IN GENERAL Rėndai—Bendrai
RENDON 3 KAMBARIAI sklepe, \$7 i mėnesį. A. Dowiat, 2954 South Emerald Ave.

6 KAMBARIŲ FLATAS RENDON. 4151 S. California Ave. YARDS 5994

KAMBARIAI RENDAI: 3 kamb. 3-čiam aukšte, užpakaly, \$12.00, šviežus, naujai dekoruoti. Mūrinis namas, 949 West 19th St. Atsišaukite: 1929 So. Shelby Ct.

WHOLESALE FURNITURE Rakandai ir Įtaisai Pardavimui
MOKĖDAMAS CASH—už rakandus sutauptsite nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Paskaukite ar rašykite dėl daugiau informacijų. Vien tik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus.
ALISAUSKAS, SUNUS,
6343 So. Western Ave.,
Chicago, Ill. Tel. REpublic 6051

LOVEIKIS
Siničiam Gėles Telegramu ir Viskas Pasaulio Dėlis
KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST. Tel. YARDS 7308

URBA
Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, P a p u š i m a m s.
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue Phone LAFAYETTE 5900

PASKOLOS DAROMOS
ANT 1-MŲ MORGICIŲ GREITAI IR PIGIAI MĖNESINIAIS ATMOKEJIM AIS
MUTUAL FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2202 W. Cermak Road
Telefonas: CANAL 8887
Ben. J. KAZANAUSKAS SEKRETORIUS.

TRIANGLE RANGE OIL
Kristaliniai balta range alyva dėl mėlynos liepsnos burnerių švartiai dega
Mes turime savo stakė visokios rūšies alyvos dėl burnerių, namų vartojimui arba industrijoje. Musų didelis stakas ir moderniškos calculation pumpos mūsų trokuose užtikrina geriausią CHICAGO, ILL. TEL. CANAL 2020
sį patarnavimą.
TRIANGLE OIL COMP. 2430 WEST 26th STREET

PRASIDĖJO ILLINOIS DARBO FEDERACIJOS KONVENCIJA

PEORIA, Ill. — Pirmadienį prasidėjo Illinois Darbo Federacijos konvencija. Daugiau nei 1,100 delegatų dalyvauja joje. Amerikos Darbo Federacija šioje valstijoje priskaito virš 450,000 narių.

Kaip žinoma, praeity Illinois valstijos federacija oficialiai neįdorsuodavo (oficialiai neuzgirdavo) politiniams ofisams kandidatų. Išimtis buvo padaryta tik 1936 metais, kai konvencija užgryrė prez. Roosevelto kandidatūrą.

Tačiau šįmet atrodo, kad kon-

vencijoje bus stipri srovė, norinti užgirti demokratų partijos kandidata į senatorius, Raymond S. McKeough. Tuo reikalu esanti ir rezoliucija jau paruošta.

Numatoma, kad konvencijos vadai ir tur but visa konvencija stipriai išeis prieš Francis B. Murphy, kurį gubernatorius Green paskyrė Valstijos Darbo Departamento direktorium. Tačiau kai kurios kitos unijos, kurios nepriklauso Illinois Valstijos Darbo Federacijai, remia p. Murphy paskyrimą.

Lt. Alexander Childs

Alexander Childs jau laivyno leitenantas. Chicagiečiams, o ypačiai jaunajai kartai, jis gerai pažįstamas, nes savo laiku nemažai veikė Lietuvos Universiteto Klube.

Iš sakyto klubo nemažas burys jaunuolių jau tarnauja Dėdės Samo ginkluotose jėgose. Alexander Childs buvo vienas pirmųjų jaunuolių, kuris stojo į laivyną. Jis baigė laivininkystės mokyklą ir kaip "ensign" buvo pasiųstas į Hawajų salas. Tose salose jam būnant japonai padarė pereinimą metų gruodžio 7 d. pasalinę užpuolimą.

Šiomis dienomis Alexander Childs gavo paaugstinimą, — jis liko paskirtas leitenantu ir dabar dirba kaip "Aide and Flag Lieutenant to the Admiral".

Šia proga bus pravartu pažymėti, jog leitenantas Alexander Childs pernai apsidė su p-le Wenetta Grybas, kuri taip pat buvo veikli Lietuvių Universiteto Klubu narė. Be to, nuo pat mažens ji pasižymėjo kaip šokėja ir gyvendama Chicagoje dalyvavo daugelyje lietuvių parengimų.

Maisto Kainos Kyla 40 Nuošimčių Per Metus

Pirmadienį Jungtinių Valstijų senate gautas raportas, kad maisto kainos Amerikoje nuo pavasario iki dabar smarkiai pašoko aukštyn. Jų kilimas einaš tokiu smarkumu, kad į metus laiko jos pašoks 40 nuošimčių.

Kiti pranešimai rodo, jogei ukininkų produktų kainos pakilo augštin nuo rugpjūčio mėnesio 1939 metų iki rugpjūčio mėnesio šių metų 80 nuošimčių. Tuo tarpu kainos produktų, kuriems fermeriai moka, pakilo per tą patį laikotarpį tik 22 nuošimčius.

800 "35MPH Klube

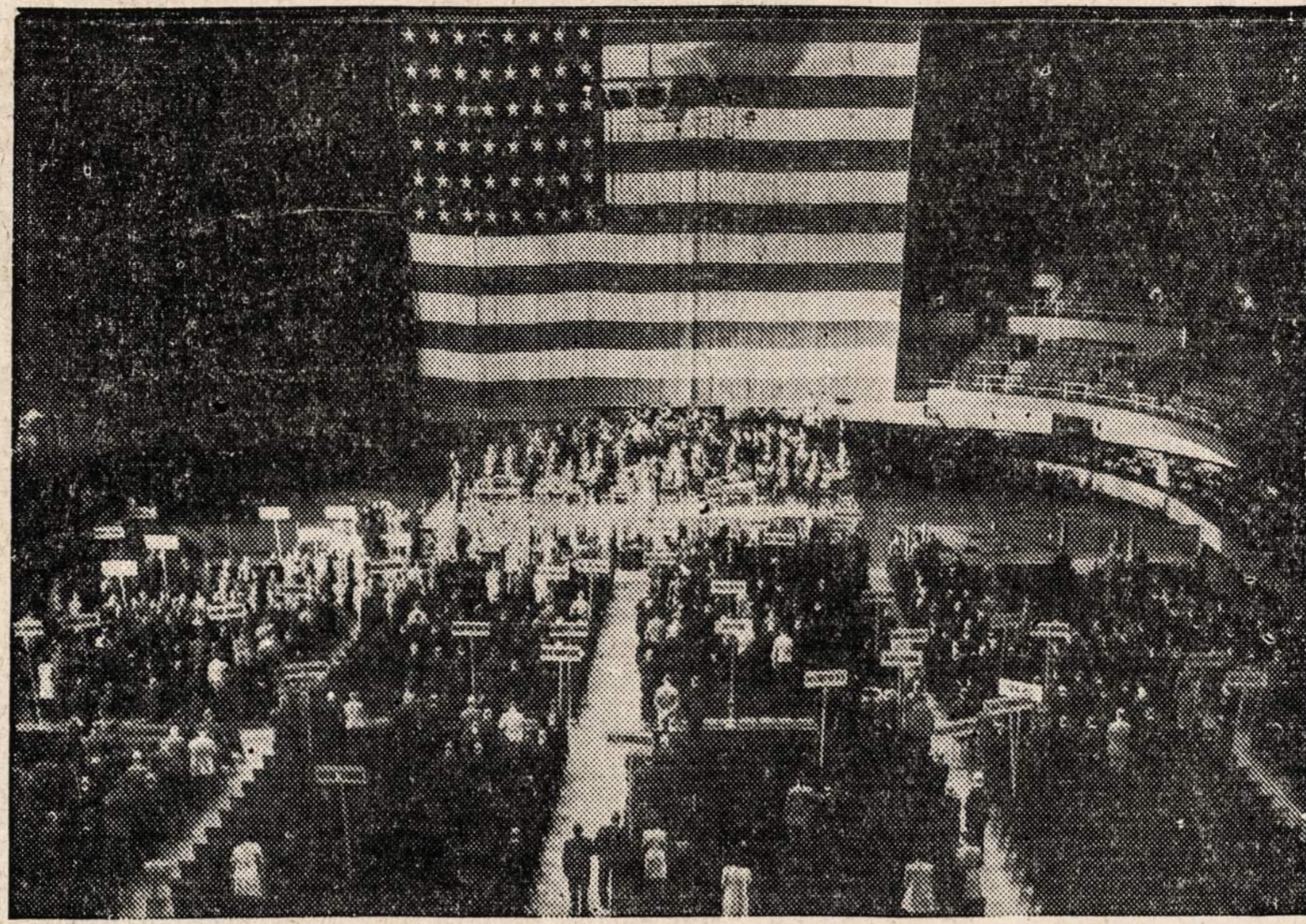
Neseniai teisėjas Hasten pareiškė, kad jis suteiks specialius ženklelius tiems automobilistams, kurie duos garbės žodį, jogei jie nevažinės greičiau, kaip 35 mylias per valandą. Taigi organizuojasi 35 Miles Per Hour Club. Vadinant tą klubą pirmomis raidėmis susidaro 35MPH. Jau 800 automobilistų davė garbės žodį.

Kai Kas Iš Chicagos Praeities

- (Partušta mero Edward J. Kelly ofiso)
- Rugsėjo 19 d.**
1835 — Chicago pradėjo organizuoti ugniagesių departamentą. Nupirkti du nauji ugniagesių motorai ir 1,000 pėdų ilgio vamzdžių.
- Rugsėjo 20 d.**
1894 — Chicagos mēras John Hopkins išleido įsakymą uždarinti gembleriaavimo namus mieste.
- 1905 — Socialistų partija laikė konvenciją Chicagoje ir nominavo savo sąrašo kandidatus į teisėjus ir į Sanitarinį Distriktą.
- Rugsėjo 21 d.**
1881 — Prasidėjo teismas kunigo Hiram W. Thomas, kaltinto heresija.
- 1906 — Padėtas kampinis akmuo naujam Cook kauntės teismo trobesiui.
- Rugsėjo 22 d.**
1862 — Miesto Tarybai įteiktas Dr. F. Mahla raportas apie nešvarumą Chicagos upės vandens.
- 1927 — Gene Tuney išlaikė pasaulinį kumštinko čempionatą. Jisai laimėjo kumštynes su Jack Dempsey pagal punktus. Kumštynės įvyko Soldier Field stadione. 150,000 žmonių susirinko jų pažiūrėti.
- Rugsėjo 24 d.**
1927 — šimtinis tiltas per Chicagos upę tapo atidarytas. Iškilimėse dalyvavo Chicagos mēras.
- Rugsėjo 25 d.**
1923 — Trafiko kontrolės sistema — stop, go šviesos — įrengtos ir pradėtos operuoti Michigan Avenue.

77 Automobilistai Areštuoti Už Greitą Važiavimą

Tyrinėjimas rodo, kad chicagiečiai, bendrai imant, truputį pavaliau važiuoja automobiliais. Tačiau važiavimo greitis dar pralenkia 35 mylias per valandą. Ir kadangi vykdomas 35 mylių per valandą greičio važiavimui prasidėjo naktį iš sekmadienį į pirmadienį, tai pirmą naktį ir pirmadienį priešpiečiau buvo areštuoti 77 automobilistai nusikalte patvarkymui.

Amerikos Legiono nacionalė konvencija Kansas City, Mo. Dėl karo konvencijoje dalyvauja daug mažiau legionierių, negu paprastai.

Alsab pralenkia Whirlaway specialiose \$25,000 arklių lenktynėse Narragansett Parke, New Yorke.

Buckingham Fontanas Užsidarys Rugsėjo 30 d.

Trečiadienį, rugsėjo 30 dieną, užsidarys garsusis Chicagos fontanas — Clarence Buckingham Fountain.

Kaip žinoma, fontanas randasi Grant Parke. Daugiau nei 1,000,000 žmonių šį sezoną atlankė fontaną pasigrožėti jo artistiškumu ir pažiūrėti, kaip popiečiaus yra metamas iš jo aukštyn vanduo, o vakare pasigėrėti spalvingomis jo šviesomis.

Fontano mechanizmas šią vasarą išmetė aukštyn 315,000,000 galionų vandens. Tačiau visas šis vanduo subėgo atgal į rezervuarą ir vėl ir vėl buvo vartojamas. Tik nežymi dalis jo išgaravo.

Dabar fontanas tebeveikia ir veiks iki rugsėjo 30 dienos. Jisai veikia nuo 4 iki 6 valandos popiet ir vakarais nuo 8:30 iki 9 valandos.

Jo pastatymas kaštavo \$1,000,000. Tapo atidarytas 1927 metais. Jis yra dovana Miss Kate Sturgis Buckingham jos brolio atminčiai. Pati aukotoja mirė 1937 metais.

Aliejaus Kontrolėi Bus Reikalingi Savanoriai

Majoras generolas Frank Parker, Illinois State Council of Defense direktorius, išpėjo pereiną savaitę, kad skirstymas aliejaus Chicagos srity prasidės veikiausia apie spalio 15 d.

Aliejaus skirstymo planui gyvenimam vykdyti bus reikalingi specialistai. Šiam darbiui tiks aliejaus sėlsmantai, aliejum kurenamų pečių firmų atstovai, namų inžinieriai, plumberiai ir architektai. Be to, bus reikalingi darbai kitokie darbininkai.

Taigi Illinois State Council of Defense prašo savanorius atsiskauti ir padėti paskirstymo sistems sutvarkyti ir praveisti gyvenimam.

Automobilis Užmušė Moteriškę North Chicagoje

Mrs. Frances Gerzel, 26 metų, 830 Prescott street, Waukegan, stumė vežimėlį per gatvę ties 10th street ir Park avenue, North Chicagoje, pereiną sekmadienį. Vežimėlyje buvo jos šešių mėnesių kūdikis. Pravažiuojantis automobilis užgavo moteriškę. Ji mirė. Kūdikis išliko sveikas. Automobilį vairavo Foster Poole, 34 metų juodveidis, gyvenąs adresu 1807 No. Chicago. Policija sako, kad Poole vairavo mašiną girtas buvimas.

Bombonešis Sudužo Indiana Valstijoje, 3 Žuvo

GREENCASTLE, Indiana. — Pereiną sekmadienį nukrito dviejų motorų bombonešis Greencastle Country Club golfo aikštėje. Nelaimėje žuvo antras leitenantas Dudley M. Steele (iš Burbank), antras leitenantas Thomas G. Murphy (buvęs De Paul universiteto auklėtinis) ir kapralas Norbert C. Meyer (iš Milwaukee, Wis.).

Bombonešio įgula paėjo į Baer Field, Fort Wayne, Indiana. Mačiusieji įvykį sako, kad bombonešio dešinysis motoras eksplodavęs ir lėktuvas nukritęs žemėn.

Vyrai Mokins Moteris Virimo

Mes žiurime į moteris, kaip į virėjas. Iš tikrųjų, daugumoje namų kas verda ir kepa valgius? Aišku, moterys. Iš jų, rodos, turėtų mokintis virimo vyrai.

Bet Fort Riley stovykloje, Kansas valstijoje, vyrai mokins dešimtį moterų virimo. Šios dešimt moteriškių mokinsis virimo moterų pagalbinei armijai.

Karo departamentas sako, kad dar kitos dešimt moterų kiek vėliau bus paimitos mokintis duonos kepimo. Ir jas vyrai mokins.

1,000-nis Kompanijos Samdinsys Priimtas Kariuomenėn

J. Valstijų laivyno aviacijos kadetas David B. Pamp yra 1,000-nis Commonwealth Edison kompanijos samdinsys, įstojęs karo tarnybon. Jo priesaiką priima leitenantas J. S. Ferebee. Priėmimo iškilmės įvyko pereiną trečiadienį, rugsėjo 16 dieną, Kareivių, Jureivių ir Marinių Centre, 72 West Adams street, Chicagoje. Dešinėje stovi kompanijos tarybos pirmininkas Charles Y. Freeman, o kairėje kompanijos prezidentas Edward J. Doyle. Jie buvo, tarpe kitų, kalbėtojai iškilmėse. Ponia Pamp, priimto jureivio motina, gyvena adresu 1703 Oak avenue, Evanston.

Kadeto David B. Pamp, 20 metų, du broliai jau tarnauja Amerikos ginkluotose jėgose. Vienas jo brolis, Fred E. Pamp, 26 metų, yra antrasis leitenantas, o kitas, Arvid Pamp, 22 metų, tarnauja kaip aviacijos kadetas.

DAINININKAMS

Mūsų meno, dainų ir muzikos, laukuose laikas bėga, nei viena sekunde nesustoja, kaip ir žmogaus amžiaus kad šveičia savo keliu ir tam tikra linija.

Kurie netingi ir apsižiuri, tie turi smagumo iš savo darbu, kumet jų jėgos jau yra įsenusios, bet patys dar gyvena šioje palaimintoje žemelėje. O kai numiršta, tai gyvieji atsimeina jų dirbtus darbus, nežiurint kokiose srityse jie veikė, dėdami savo energiją ir pastangas, siekdami pageidaujamo ir mėgiamo tikslo.

Pavyzdžiui, imkime dainininkus. Rodos, ar čia seniai klausėmės ir gerėjome anos-ano gražiu dainavimu. Šiandien jau tas-ta gyvenimo audrų parblokšta. Nebematome jų, nebesuikinėja jie mūsų tarpe, neberegiam jų malonių veidų ir nebesidžiaugiamė jų tobula siela, nei jų gražiomis mintimis. Pasielieka tik atsiminimas ir umus paskatinimas pamąstyti, kai žinai, kad tą dainininką-kę vargiai kada turėsi progą girdėti dainuojant.

Nes vieni jau išsili, užmigė amžinu miegu, kiti nublokšti gyvenimo sąlygų į tolimą kampe, ir kažin ar besitiki sugrįžti pas pirmuosius savo pažįstamus ir juos linksminti lietuviška dainėle. Taigi ot čia girdi plokštėlėse jo-jos tą patį natūrališką balsą, nesuigaudai, širdis nudžiunga. Jeigu buvai pamiršęs, tai dabar ir vėl pamąstai apie ją-jį.

Taigi tie, kurie turi galimybės įrekoruoti ir įrekoruoja savo dainuotas daineles bei poziciją, tuo palieka niekuomet neužmirštamą atmintį kitiems. Juk tai apsimoka.

Yra iš Lietuvos (tokių šioje šalyje randasi nemažai) atvykusių merginų ir vyrų, kurie per eilę metų gyveno su daina ir muzika. Jie kol kas dainuoja tai vienur, tai kitur. Bet nešim moteriškių mokinsis virimo moterų pagalbinei armijai.

Karo departamentas sako, kad dar kitos dešimt moterų kiek vėliau bus paimitos mokintis duonos kepimo. Ir jas vyrai mokins.

Ieško Galvažudžio Michigan Valstijoje

Pereito šeštadienio vakare jaunas piktadarys nušovė graiką grosernės savininką Thomas Papayanis. Galvažudystę jis papildė šaligatvy ties Papayanis krautuve, 2300 East 71 street

Po to piktadarys, įsėdo automobilin, kurį vairavo jauna moteriškė, pabėgo.

Kitą dieną policija buvo painformuota, kad juodbruvis vyras degino moteriškus drabužius, paltą ir apatinius, apšlakstytus kraujū, krumuose arti Monroe, Michigan, 35 mylių atstume nuo Detroito. Tas vyras atvažiavo ten automobiliu, kuris atrodė panašus į automobilį, vairuotą jaunos moteriškės, kai jis pabėgo nuo Papayanis krautuvės Chicagoje.

Daromas spėjimas, kad rasi galvažudys, nušovęs graiką groserminką, vėliau nudaigojęs moteriškę, su kurios pagalba jis pabėgo.

Automobilis, kuriuo galvažudys pabėgo, buvo pavogtas prieš porą mėnesių iš Benton Harbor, Michigan valstijoje. Illinois, Michigan ir Indiana valstijų policija ieško piktadario.

— Wendell Willkie orlaiviu atvyko į Maskvą. Willkie rengiasi prabuti Maskvoje ištisą savaitę ir pasikalbėti su Stalinu.

JACK SWIFT

MERCIFUL HEAVENS! WHAT CAN WE DO IN TIME TO SAVE HER?

INTO THE RAY-PROOF GALLERIES, EVERYONE.

JACK! WHAT DO YOU PLAN?

OUR ONLY CHANCE IS THE PARA RAY. THE ZAMORIAN TELEVISOR HAS PERFECTED IT. IT WILL PARALYZE ANY LIVING THING IN ITS RANGE.

THE INFRA-RED RAY OF THE ZAMORIAN TELEVISOR PIERCES THE NIGHT AND SHOWS JOAN ABOUT TO DIE AT THE STAKE, SOMEWHERE IN THE DEEP WOODS BEYOND THE CASTLE.